

SLOVENSKI

Izdaja in tiska časopisno-razložniško podjetje Slov. poročevalce
— Direktor: Rudi Janžek — Glavni in odgovorni urednik:
Sergej Vošnjak — Za tisk odgovarja Franc Plevel — Ured-
ništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-526
— Uprava Ljubljana, Tomšičeva 5/II, telefon 23-522 do 23-526
— Oglasi oddelček: Ljubljana, Kardeljeva ulica 6, telefon
21-896, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-832
— Poštni predal 29 — Tek. r. 60-KB-5-2-367 — Mesečna na-
ročnina 200 din

Poročevalce

ODLOČILNE URE ZA FAUROVO VLADO

Napadi in protinapadi
v bourbonski palačiPo zadnjih poročilih kaže bolje za Faura — Zaka, Pinay vztraja ob premieru? — Vse
je odvisno od socialistov — Borbe, upori vojakov in demonstracije

Pariz, 8. okt. Položaj Edgarja Faureja je še vedno negotov. V zadnjih 24 urah ni prišlo do nobene večje spremembe v težkem ozračju, ki vlada v Bourbonski palači, medtem ko se na govorniškem odru vrste interpelatorji — branilci in nasprotniki Faurove politike — v kulorajih pa kujejo razne načrte in kombinacije. Parlamentarne skupine imajo sestanek za sestanek, napadi se vrste z leve in desne. Skrajna desnica zameri Fauru politiko, ki jo je vodil o priliki razgovorov v Aix-les-Bainsu in kot edino in pravo zdravilo maroške krize priporočajo uporabo sile. Socialisti odobravajo njegovo politiko, toda ostro zamerijo, da je ta politika prav do danes ostala samo pri besedah in sprožila tudi vprašanje francosko-maroških odnosov in usodo vlade. Eni zahtevajo, naj Faure Maro prepuusti generalom, drugi, naj generale brzda. Prvi smatrajo, da je treba v Maroku sprostiti roke francoskim kolonom, drugi pa bi želeli, da bi se tudi tam spoštovala odločbe vlade.

Edgar Faure sedi v klopi, rezervirani za člane vlade in neumorno odgovarja na napade. Odločitev ministra za zunanje zadeve Pinaya, da bi ubogal sklep svoje parlamentarne skupine, in da ostalo tolažilno tukaj za izraz solidarnosti, ko vendar ni mogoče, da bi rešil vlado padca. Tudi sam Edgar Faure je od večera spremenil taktiko. Pred dvema dneva je zahteval od svojih ministrov, naj mu dovolijo, da lahko postavi vprašanje zaupnice vlade — zdaj pa sam noče postaviti tega vprašanja, ampak ga prepušča skupščini. Na ta način je po eni strani odvrnil odgovornost za vse tisto, kar bi lahko sledilo krizi ne samo v Severni Afriki, ampak sploh v medna-

rodnom okviru.

Faure danes trdi, da ne gre za usodo vlade, ampak za reševanje avtoritete in politične kontinuitete, ki mora preprečiti novo eksplozijo v Maroku. nov upor rezervistov in nadaljnjo oslabilitev mednarodnega položaja Francije. Vsi ti argumenti so v bistvu dobri, toda težko vzdrže kritiko tistih, ki trdijo, da današnja vlada nima več avtoritete. Če neka vlada ni sposobna doseči, da bi podrejeni organi spoštovali njene odločbe, potem ne more resno zahtevati, da verjamemo v resničnost njenih argumentov. Če generalni rezident na svojo roko in v nasprotju z odredbami iz Pariza rešuje vprašanje prestola, potem ko že mesec dni nosi v žepu pismo predsednika vlade ter se povezuje z organizacijo »Francoska prisotnost« (kolonisti), ki se odkrito bori proti politiki Edgarja Faure, potem je težko govoriti o reševanju avtoritete.

Tudi danes prevladuje mišljenje, da je usoda vlade Edgarja Faure v rokah socialistov. Upajo, da bi socialisti, četudi so zelo ostro kritizirali vladno nemoč, ko je hotela uresničiti svoje namene v Rabatu, obdržali Edgarja Faure, če bi pred glasovanjem vlade uresničili vsaj nekaj od svojega načrta iz Aix-les-Bainsa, kakor na primer, da bi imenoval svet za varstvo prestola. Po mnenju drugih bi se socialisti morda zadovoljili tudi z zamrznitvijo generalnega rezidenta.

Razprava o Maroku bo verjetno končana ponoči. Zaenkrat Edgar Faure lahko računa samo na pomoč karofškega narodno osvobodilnega gibanja, svojih radikalov in Pinaya. Njegovi prijatelji

računajo precej na vrh govora, ki ga bo imel predsednik ob koncu razprave, in na dejstvo, da bodo mnogi poslanci dobro razmislili, preden bodo glasovali, prepričani, da bi izzivanje krize lahko Franciji več škodovalo kakor koristilo. Mnogi se vdajajo osebnemu vplivu ministra za zunanje zadeve Pinaya, ki neumorno poskuša pomirjevanj duhove desnice in jih odvrta od namena, da bi izzvali krizo. Dobri poznavalci francoskih razmer so pripravljeni sprejeti mnenje, po katerem se Pinay ne bori za Faure, ampak le zase. On je prvi kandidat francoske desnice za bodočega predsednika vlade. Poskušajo, da bi rešil Faure, Pinay verjetno smatra, da še ni prišel trenutek za njegovo akcijo. Z druge strani, če njegova pomoč Fauru ostane zaman, lahko jutri računa tudi na glasove tistih, ki so se strinjali s Faurovo politiko v Severni Afriki in bo lahko vedno rekel, da je storil vse, da bi rešil Edgarja Faure.

Faure v nobenem primeru nima namena igrati na karto — sprejmite mojo politiko ali pa odstopim. To med drugim ne odgovarja njegovemu stilu. On bi prejel iskalec rešitev v kompromisu. Medtem, ko se v Bourbonski palači nadaljuje razprava o Maroku, je v raznih mestih Francije prišlo do precej težkih neredov ob zbiranju rezervistov, ki morajo oditi na bojišče v Severno Afriko. Najtežji primer je bil

Z odpusti pritiskajo
na delavce

Trst, 8. okt. V ladjedelnicah Sv. Marka, ki zaposluje največ delavcev na Tržaškem je danes ravnateljstvo ne da bi navedlo vzroke, začasno odpustilo okoli 40 delavcev, v glavnem aktivnih članov Generalne konfederacije dela — delavske zveze. Sirijo pa se govorice, da bo ravnateljstvo nadaljevalo z začasnim odpusti. Delavci menijo, da bi pomenilo ti začasni odpusti pritisk na delavstvo, da bi s tem vplivali na izid volitev novega tovarniškega odbora, katerega bodo volili 13. oktobra. Ravnateljstvo tudi ne more opravičiti teh odpustov, češ da primanjkuje dela, ker prav v tem času pišejo o perspektivah za nova naročila tržaškimi ladjedelnicam. S. L.

BOJI V MAROKU SO VSAK DAN HUŠI

Z bombniki nad upornike

Francoska armada je včeraj začela veliko ofezivo — Bojevit govor Salaha Ben Jusufa v Tunisu in protest francoskega rezidenta

RABAT, 8. okt. (AFP). Vše raj so se začele velike vojaške operacije v pokrajini Tizi Uzu, ki je še vedno obkoljena. V operacijah sodelujejo tudi bombniki. Zvedelo se je, da je včeraj popoldne uspelo neki vojaški enoti prebiti se v Tizi Uz in tako preskrbeti mesto z vse m potrebnim prvirč od srede, ko so uporniki mesto obkolili.

Skupina upornikov je ponoči skušala prekorati reko Mulovo, ki je na meji s španskim Marokom. Skupino so na francoski obali ustavili in se je morala vrniti. Vojaške enote v srednjem Atlasu še vedno napredujejo.

Vzporedno z vojaškimi operacijami se nadaljuje tudi politična akcija, ki jo vodijo funkcionarji za domačinska vprašanja pri uporniških plemenih.

Zvedelo se je, da so se ameriške oblasti odločile, da bodo preselile v svojo letalsko postojanko Sidi Malimas 11 ameriških vojakov z njihovimi družinami, ki so bili doslej v postojanki Saidia v vzhodnem Maroku.

Maroku. Na zemljevidu so s puščicami označeni kraji, kjer so sedaj najhušji boji med maroškimi nacionalisti in francoskimi četami. Kraji so neposredno ob meji med francoskim in španskim Marokom.

Most

Vprašanje miru je po drugi svetovni vojni postalo imperativ ne le napredka, temveč ob ogromnem razvoju tehnike (atomsko in vodikova bomba) — tudi samega obstanka, tiste zvrsti, ki ji pravimo »človek«.

Zato danes že zmaguje mnenje, da naj bo podrejeno temu vprašanju urejanje medsebojnih odnosov med narodi in državami — ne glede na njih družbeno ureditev. Od tu potjem koeksistence.

V takem položaju se premmnogokrat zde prikrasjani tisti narodi, ki žrtvujejo, podredijo katero koli nacionalno arterijo — glatno zlo svoje nacionalne oti intereso m splošnosti.

Primer, kako je uredila naša država z izvanjsko traziško vprašanje, nam oo najbližji. Meje držav zot candaanes še vedno niso iacenticne z narodnostnimi, temveč najdemo tudi onstran meja neke države manjšine, ki so prisiljene živeti brez okrilja lastne državnosti. (To se godi n. pr. ko-roškim Slovincem že 35 let.) Po evropski tradiciji in prakti-si, kajti naš kontinent je posebej bolan na teh vprašanjih, so države urejevale tako vprašanja, zaščito manjšin z bilateralnimi ali drugimi mednarodnimi pogodbami in statuti.

Tak položaj pa je lahko sprožil novih sporov ali pa postane — ob popolnem upoštevanju dejstva, da more biti svoboden le narod, ki ne zatira drugega, in je zaščiten manjšina, — pomemben zvod prijateljskega sožitja: most med dvema narodoma in državama.

Most je mogoče, če se svoje naloge zavedajo predume tisti, za katere gre, torej obe strani, ki živita v sosedstvu; uresničuje se lahko le ob izmenjavi izkušenj, ob medsebojnem spoznavanju kulturnih vrednot, ob medsebojnem gospodarskem sodelovanju.

Naslonjeni na gorjave zaključke, se lahko spomnimo (Nadaljevanje na 3. strani)

SOVJETSKA PARLAMENTARNA
DELEGACIJA V SKOPLJU

Skopje, 8. okt. — Predsednik Narodnega sobranja Lazar Koliševski je spregel ob 10. uri dopoldne v poslopju Sobraanja delegacijo vrhovnega sovjeta Sovjetske zveze s predsednikom vrhovnega sovjeta A. P. Volkovom na čelu. Sprejemu so prisostvovali podpredsednik Sobraanja Vidoje Smilevski, sekretar Sobraanja Blagoje Leskov in drugi funkcionarji Sobraanja. Predsednik Koliševski je v odgovorih na vprašanja sovjetskih parlamentarcev seznanil svoje

goste z organizacijo in delom Sobraanja ter na kratko opisal razvoj republike Makedonije in rezultate, ki jih je doslej dosegla na gospodarskem in kulturnem področju, kar je posebno zanimalo člane sovjetske delegacije.

Delegacija vrhovnega sovjeta je prispela v Makedonijo davi ob 8. uri. Na peronu železniške postaje jo je pozdravil podpredsednik Sobraanja Vidoje Smilevski. Sprejemu so prisostvovali tudi sekretar Sobraanja Blagoje Leskov, predsednik ljudskega odbora skopljanskega sreza Vasil Gjorgov in večja skupina ljudskih poslancev zvezne skupščine in Sobraanja Makedonije. Skupina pionirjev je izročila odposlancem vrhovnega sovjeta soplek cvetja.

Dopolnilne si je sovjetska parlamentarna delegacija ogledala nekatere znamenitosti v Skoplju.

Po obedu, ki ga je priredil predsednik Laza Koliševski, je sovjetska parlamentarna delegacija nadaljevala svoje potovanje z avtomobili v Bitoli, kjer je obiskala tovarno usnja in se razgovarjala z ljudskimi odborniki tega mesta. Po večerji, ki jo je v Bitolji priredil sovjetskim parlamentarcem predsednik ljudskega odbora Zlate Biljanovski, je delegacija odptovala v Ohrid, kamor je prispela ob 22. uri.

V Skopje sta s sovjetskimi gosti prispela tudi ljudska poslanca Laza Nedeljković in Lazar Mojsov, v spremstvu pa je tudi sovjetski veleposlanik v Beogradu Nikolaj Pavlovič Fir-jubin.

Dušan Kveder odpečval
v Etiopijo

Beograd, 8. okt. — Po krajšem bivanju v Jugoslaviji je sinoči odptoval na svoje mesto v Adis Abebo naš veleposlanik v Etiopiji Dušan Kveder.

SKLICANJE KOMISIJE
REPUBLIKE ZBORA
LJUDSKE SKUPŠČINE LRS
ZA STATUTE

Predsednik komisije Republike zborna Ljudske skupščine LRS za statute sklicuje sejo komisije za 13. oktobra 1955 ob 10. uri v prostorih Ljudske skupščine LRS.

Predlog dnevnega reda:
Obnavljanje statuta okrajav Koper, Koper, Kranj, Murska Sobota, Novo mesto, Ptuj in Trbovlje.

Iz tajništva
Ljudske skupščine LRS.

Spomenik 39 padlim Slovincem, ki bo odkrit danes dopoldne v Zibertovi ulici 27

DELO PODODBORA OZN ZA RAZOROŽITEV

Moch za sintezo predlogov

Delegati poudarjajo, da se stališča zblizujejo, kljub vsem razločkom v mnenjih — Soboljev: zaželen je jasen odgovor ZDA

New York, 8. okt. (AFP). Pododbor OZN za razorožitev je imel sinoči zadnjo sejo. Francoski delegat Jules Moch je izjavil, da rezultati dosedanjega dela niso v skladu z upanji, ki so se pojavila na prejšnjih sejah v Londonu. Poudaril je, da je potrebno izdelati sintezo vseh predlogov, o katerih je razpravljaj pododbor. Potreben je soglasen sporazum, je dejal predstavnik Francije, ker bi vsako odlašanje lahko povzročilo slabitev ženevskega duha in izzvalo hladno vojno.

Šef kanadske delegacije Martin je dejal, da si Vzhod in Zahod kljub prepadam nista več tako sovražna. Dejal je tudi, da sumi, ali je možno prepovedati uporabo nuklearnega orožja, češ da to ni vprašanje, na katerega se lahko odgovori s preprostimi da ali ne.

Obisk zastopnikov židovske organizacije »Joint«

BEograd, 8. okt. V Jugoslaviji sta se mudila podpredsednik židovske humanitarne organizacije »Joint« g. Moses Leavitt in namestnik generalnega direktorja iste organizacije za Evropo g. Charles Jordan. Kot gosta Zveze židovskih občin Jugoslavije sta med svojim tritedenskim bivanjem v naši državi obiskala Zvezo židovskih občin v Beogradu, lokalne židovske občine v Beogradu, Zagrebu, Sarajevu, Splitu in Sibeniku, židovska otroška zavajišča in druge ustanove. V Beogradu, Zagrebu in Sarajevu sta položila vence na spomenike padlim židovskim borbom in žrtvam fašizma.

Med bivanjem v Beogradu je g. Leavitt in Jordana sprejel predsednik zvezne Ljudske skupščine Moša Pijade.

G. Charles Jordan je izkoristil svoje bivanje v Jugoslaviji, da je kot član odbora Mednarodne konference socialnih delavcev v ZDA obiskal nekoliko jugoslovanskih socialnih ustanov in se razgovarjal z našimi strokovnjaki za ljudsko zdravje in socialno skrbstvo.

Delegacija tekstilno-usnjarskih delavcev bo obiskala Zah. Nemčijo

Beograd, 8. okt. — Sindikalna delegacija tekstilno-usnjarskih delavcev Jugoslavije bo odšla ob koncu meseca na dvajsetdnevno potovanje po Zahodni Nemčiji. Odtod bo odptovala v Belgijo, kjer se bo mudila mesec dni.

VREME

Vremenska napoved za nedeljo: Se pretežno oblačno vreme, nato v zahodnem delu razjasnitev. Temperatura ponoči med 7 in 10, najvišje dnevne med 12 in 15, na Primorskem do 18 stopinj Celzija. Zjutraj zamagleno.

Delegacije
in obiski

Beograd. — Državni podsekretar za zunanje zadeve Hasan Brkić je danes dopoldne sprejel nemške veleposlanika v Jugoslaviji g. Georga Pfeidererja.

Split. — Kitajska sindikalna delegacija je bila včeraj na konferenci mestnega odbora Socialistične zveze v Splitu, ko so razpravljali o družbenem upravljanju v solah. Delegacija je obiskala tudi spiskale ladjedelnice, tovarno »Jugovnik« in Trogir.

KARAMANLIS JE BIL UGODNO
SPREJET

Atene, 8. okt. (Tanjug). Odločitev parlamentarne skupine za zbiranje grškega ljudstva, da bo podprlo novo vlado Karamanlisa, je javnost sprejela ugodno. Vladni tisk pozdravlja to odločitev in istočasno poudarja, da je zelo pomembna enotnost, ki je nastala v tej skupini po večerajšnji razpravi. List »Vradini« piše, da so se s tem izognili sporom v gibanju in zagotovili ustaljenost nove vlade. Naloga nove vlade v notranji, še posebej pa v zunanji politiki, je težka in očitno je, da pri tem ne more ostati položaj, kakršen je sedaj, piše list. Atenski tisk tudi poroča o ugodnem sprejemu, ki ga je dobila Karamanlisova vlada v Londonu, Washingtonu in Ankari.

S tem v zvezi piše »Etnikos Kiriks«, da so dobri odnosi med Grčijo in zahodnimi velesilami zaželeni, da pa Grčija ne more spremeniti svoje dosedanje politike proti Cipru.

Opozicijski listi vidijo v vladi Karamanlisa samo nadaljevanje dosedanje vlade gibanja za združevanja grškega ljudstva in menijo, da zato njeno

imenovanje ni rešitev obstoječe krize. Po pisanju tega tiska je edina prava rešitev razpis novih volitev.

Vrnitev delegacije za
socialno zavarovanje
iz Izraela

Beograd, 8. okt. V Beograd se je vrnila delegacija strokovnjakov zveznega zavoda za socialno zavarovanje, ki je v okviru izmenjave z zavodom za socialno zavarovanje v Tel Avivu prebila 14 dni v Izraelu. Člani jugoslovanske delegacije so med tem časom proučevali delo in organizacijo zdravstvene službe, socialnega zavarovanja in delovnih odnošajev v Izraelu.

Sestanek
komisije za Mednarodno
organizacijo dela

Beograd, 8. okt. V Beograd se je bil sestanek jugoslovanske nacionalne komisije za Mednarodno organizacijo dela, na katerem je dr. Joža Potrč poročal o sodelovanju jugoslovanske delegacije na 38. zasedanju mednarodne konference dela.

Za čim uspešnejši odkup kmetijskih pridelkov

Odkup in trgovina s kmetijskimi pridelki naj se izvaja preko zadružnih in izvoznih podjetij ter podjetij za preskrbo potrošnih središč

LJUBLJANA, 8. okt. Med napori, ki jih ljudska oblast podvzema za zagotovitev višjega standarda delovnih ljudi, spada tudi ukrepi, za čim uspešnejšo preskrbo s kmetijskimi pridelki. Vemo, da je na tem področju naša trgovina še veliko pomanjkljivosti subjektivnega značaja, ki smo jih nedvomno sposobni odpraviti, samo treba je dovolj truda in sodelovanja vseh odgovornih in prizadetih organov ter organizacij. Prav sedaj smo v začetku jesenske odkupne sezone. Sprito bogate letine ni nobenih vzrokov za kakršnekoli anomalije v preskrbi široke potrošnje za najvažnejšimi kmetijskimi pridelki in tudi ne za kakršno koli potrošniško mrzlico.

Republiki izvršni svet, republiška trgovinska zbornica ter glavna zadružna zveza budno spremljajo vse pojave na tržišču s kmetijskimi pridelki. Danes smo v razgovoru s predsednikom gospodarskega odbora republiškega izvršnega sveta tov. Marjanom Brečljem zvedeli, da so se omenjeni trije forumi dogovorili o osnovnih smernicah, ki naj se izvajajo v naši trgovini s kmetijskimi pridelki, da se zagotovi čim boljše preskrbo potrošnikov in po čim nižjih cenah. Po tem dogovoru naj se odkup in trgovina s kme-

tiskimi pridelki izvaja preko zadružnih in izvoznih podjetij ter podjetij za preskrbo potrošnih središč. Vsa ta podjetja pa naj odkupujejo izključno preko splošnih kmetijskih zadru. Če kje teh zadrug ni, naj na takem področju organizirajo odkupna podjetja svoje odkupne postaje pod pogoji, ki jih predpiše republiški državni sekretar za gospodarstvo. S tem morejo seveda nujno odstopiti vsi individualni odkupovalci, kjer se je pojavljajo. Zaradi smotrnejšega nastopa na tržišču, so se zadružna odkupna podjetja sporazumela o razjenzaciji odkupnih področij med seboj. V kolikor se trgovina med seboj, glede določenih artiklov dogovarja o odkupnih cenah, pa je bilo sklenjeno, da se dogovorjene cene smatrajo kot dogovorjene odkupne cene pri zadruhi. Zadruga namreč predstavlja proizvajalca.

Menimo, da bodo ti ukrepi zelo koristni, saj na ta način lahko odpade vse »odveče« povpraševanje na terenu ter umetno navijanje cen, kar vse je pogosto doslej povzročalo.

Zboljšana elektroenergetska situacija v Sloveniji

Ljubljana, 8. okt. (Tanjug). — Zadnji dež v Sloveniji je popravil položaj elektroenergetike. Zaradi zmanjšanja proizvodnje električne energije je prišlo do njene omejitve. Strokovnjaki za elektroenergetiko izjavljajo, da je ta dež samo trenutno olajšal položaj. Elektroenergetski sistem v Sloveniji in zahodni Hrvatski je zmanjšal svojo proizvodnjo za 1 milijon kilovatih na dan, kar bo vsekakor vplivalo na tempo industrijske proizvodnje in je malo verjetno, da bi mogli to nadoknaditi.

Sklepi o gospodarski politiki so zbudili pri nas veliko zanimanja

Ljubljana, 8. oktobra (Tanjug). — Po objavi zaključkov posvetovanja o ekonomskih vprašanjih, ki ga je pred nedavnimi volitvi predsednik republike Josip Broz-Tito, se čuti v gospodarskih podjetjih in v političnih organizacijah veliko zanimanje za gospodarske ukrepe, ki naj bi zagotovili izvajanje te politike. V zvezi s tem je oživila aktivnost tako v republiškem državnem aparatu, kakor tudi v družbenih organizacijah. Nekatere organizacije Zveze komunistov so na svojih sestankih že pojasnjevale svojimi članom omenjena vpra-

šanja ter razpravljale o omejenih ukrepih. Širša dejavnost v tej smeri pa bo šele pričela. Po tem predavanju in v diskusiji bodo člani Zveze komunistov podrobneje seznanjeni z gospodarsko politiko. Da bi bil širši krog ljudi seznanjen z razvojem našega gospodarstva in njegovo perspektivo, bodo organizirane razprave o tem v najkrajšem času tudi po organizacijah SZDL. Predvidevajo, da bodo v tej akciji sodelovali tudi gospodarski strokovnjaki.

O gospodarskih problemih bodo po svojih volilnih enotah govorili tudi poslanci zveze in republiške ljudske skupščine. Poleg tega bodo poslanci imeli v svojem klubu odnosno v okviru svojih sekcij konference, na katerih bodo razpravljali o gospodarskih vprašanjih. Republiški aktiv sindikata bo podrobneje seznanjen z novimi ekonomskimi ukrepi te dni, ko bo govoril o gospodarski situaciji in tekočih nalogah eden najvidnejših političnih predstavnikov republike. Zatem pa bo določena nadaljnja akcija v sindikalnih organizacijah in tovarnah, da bi bili delavci čim bolj seznanjeni z novimi in bodočimi ukrepi, ki jih narekujejo zaključki posvetovanja.

Kongres internistov na Rabu

V dneh od 3.—7. oktobra je bil na Rabu III. znanstveni sestanek internistov Slovenije in Hrvatske. Pravzaprav so ti sestanki postali že prave konference in zavzele bolj kongresni obseg. Skromni začetki I. sestanka pred dvema letoma v Zagrebu so bili zabrisani po II. sestanku lanske jeseni v Ljubljani, ki je bil izredno uspešen glede strokovne ravni, organizacije sestanka in obiska. Ta sestanek je postavil trdne temelje teh medsebojnih konferenc specialistov dveh bratskih sosednih republik, kar se je neposredno pokazalo po pripravi in programu tega sestanka.

Letošnji sestanek na Rabu je trajal štiri dni. Vsak dan je bilo podanih okoli osem predavanj, torej v resnici kongresni format. Razveseljuje je, da so sodelovali na sestanku skoraj vsi

internisti brez izjeme — internisti iz klinike, izvenljudskanj bolnic, poliklinike in tudi vojni internisti. Razumljivo je, da je najbolj aktivno sodelovala Interna klinika v Ljubljani, ki jo vodi akademik profesor dr. Igor Tavčar, kot najvišji zdravstveni zavod te vrste v republiki. Prispevala je namreč večje število referatov, ki so po mnenju na kongresu prednjačili. Omenimo naj predvsem predavanja, ki se je ukvarjalo z rednim obolenjem ožilja in pljuč (prof. dr. Branko Volavšek). Nadalje predavanje o presnovi maščob podprto s sodobno pre-

Mednarodno priznanje jugoslovanske statistike

BEOGRAD, 8. okt. Na konferenci evropskih statistikov, ki je bila v Zenevi in ki se jo udeležili tudi direktor zveznega zavoda za statistiko in evidenco Ante Novak, je bilo zelo ugodno ocenjeno delo jugoslovanske statistike. Posebno pozornost sta vzbudili publikaciji zveznega zavoda »Index« in »Statistični letopis«, ki se odlikujeta s sistematičnostjo in mednarodnim primerjanjem naših statističnih podatkov. Mnoge države so se zanimale za statistični koledar FLRJ, ki bo izšel letos.

To zborovanje evropskih statistikov, ki delajo v okviru evropske ekonomske komisije, je bilo letos najštevilnejše, saj so sodelovali zastopniki 25 držav in 10 mednarodnih organizacij. Prvič so bile zastopane vse vzhodnoevropske države, kar je bilo zelo ugodno sprejet.

Prvo gostovanje bolgarske pevke v Ljubljani

Letošnjo sezono namerava ljubljanska Opera čim bolj popestiti z zanimivimi gostovanji

saj je gostovala že na Dunaju, v Budimpešti in na Poljskem, v Pragi pa je bila pred nekaj leti celo eno sezono stalno angažirana. Kot mladodramatska pevka ima že obseben repertoar, saj nastopa v Trubadurju, Tosci, Aidi, Figarovih svatbi, Pikovi dami, da naštejemo samo nekaj njenih glavnih vlog. Znana je tudi kot koncertna pevka in veliko poje tudi v radiu. Po povratku v Sofijo, kjer so v zadnjem času zgradili novo veliko operno poslopje, bo nastopila kot nova Margareta pri premieri Gounodove »Fausta«.

Detomorilci obsojeni

V petek je senat okrožnega sodišča v Ljubljani nadaljeval obravnavo zoper Anico in Krna Zivkoviča ter Viko Semčiča in Julko Velkavrh, ki so obtoženi uboja desetmesečnega otroka, o čemer smo pred kratkim pisali.

Kruno Zivkovič je v nadaljevanju obravnave priznal, da pri prejšnjih razpravah ni govoril resnice in je popisal vse potek dogodka. Priznal je, da sta se z Viko Semčičem dogovorila o usodi otroka. Ob tej priložnosti mu je zatrjevala, da bi se rada poročila s svojim ljubimcem, pa čeprav je formalno in ga prosila naj vpliva na njenega ljubimca. da jo poroči. Za protiuslugu pa bo nekaj preskrbela, da bo otrok umrl. Zivkovič je na obljubo Semčičeve pristal, to se pravi, pristal je na uboj desetmesečnega otroka svoje žene, kateremu ni bil oče. Po daljšem oklevanju je na uboj otroka pristala tudi otrokova mati Anica Zivkovič.

Danes je bila izrečena obsodba in je sodišče oznanilo prve tri obtožence za krive premišljenega uboja otroka ter obsodilo: Anico Zivkovič na 9 let, Viko Semčič na 9 let, Krna Zivkoviča na 9 let strogega zapora. Razen tega so trije obsojeni na omejitve državljan- skih pravic in sicer Kruno Zivkovič in Vika Semčič za dobo treh let, Anica Zivkovič pa za dobo dveh let. Julka Velkavrh je bila zaradi pomanjkanja dokazov oproščena obtožbe.

Stanovanjska zaščita razširjena tudi na dosedanje podnajemnike

Slovenski poročevalec je v večrajši številki prinesel na drugi strani članek: »Se k uredbi o razdeljevanju in odpovedi stanovanj, ki se začneja takole: »Tejko je razumeno, zakaj ne da odgovorni državni organi nobenega javnega odgovora ali pojasnila kljub več člankom v dnevnem časopisu in upravičenemu razburjenju prizadetih državljanov, da je tisti del uredbe o razdeljevanju in odpovedi stanovanj, ki se nanaša na odpoved podstanovanjskih pogodb, nemogoč in neizvedljiv.« Na prvi strani iste številke pa je notica o seji Izvršnega sveta LRS, kjer je med drugim navedeno, da je izvršni svet sprejel tudi uredbo o spremembah in dopolnitvah uredbe o razdeljevanju in odpovedi stanovanj.

Ta uredba še ni mogla biti objavljena v Uradnem listu, ker pa je že sprejeta, navajamo prav zaradi uvoda navedenega članka glavno vsebino sprememb v tej uredbi, ki se tičejo položaja dosedanjih podstanovalec in ki jo je sprejel najodgovornejši izvršni organ v LRS.

Zvezna uredba je dala položaj užiivalca stanovanja vsem tistim najemnikom in podnajemnikom, ki jim je bilo stanovanje ali soba dodeljena z odločbo stanovanjskega urada. Zato so taki podstanovalec, ki so prišli v sobo z odločbo stanovanjskega urada, avtomatično na podlagi zvezne uredbe postali užiivalci stanovanja in dobili kot taki zaščito po zvezni uredbi (klub drugemu in nezakonitemu izvajanju te uredbe s strani nekaterih ljudskih odborov). Navedeni članek te pojme ne loči zadosti jasno.

Gre torej za tiste podstanovalec, ki so dobili del stanovanja ali sobo brez odločbe stanovanjskega urada. Ti dosedaj po republiški uredbi niso uživali zaščite, položaj užiivalca stanovanja oziroma sostanovalec pa jim ni mogla dati republiška uredba, ker je to stvar, ki jo je ureddla zvezna uredba. Dejansko pa ni prav, da je na ta način v praksi prišlo do neenakega urejanja v pravicah podstanovalec samo iz formalnih razlogov, kljub pogosto enakemu dejanskemu stanju. Republiška uredba je v svoji sedanjí spremembi izenačila pravico do stanovanja vsem tistim podnajemnikom, ki so do izida zvezne uredbe bili dejansko v enakem položaju kot tisti oodnajemniki, ki jih je zaščitila zvezna uredba. Gre za take primere, kjer je bil podstanovalec v stanovanju pod posvem enakimi okoliščinami kot zaščiteni podstanovalec, le brez formalne odločbe. Vsi ti podstanovalec dobijo sedaj pravico, da se jim more del stanovanja ali posamezna soba odpovedati samo iz razlogov, po katerih se lahko odpove stanovanje tudi užiivalcu stanovanja — stanovanjskemu najemniku.

To so sledeči primeri:

1. Tisti podstanovalec, ki so sklenili pisмено ali ustno stanovanjsko pogodbo že pred ali med drugo svetovno vojno ali po drugi svetovni vojni pred izidom stanovanjskega zakona. Ti dejansko niso mogli dobiti odločbe o nakazilu dela stanovanja ali sobe, ker takrat zadevnih predpsov sploh še ni bilo.

2. Tisti podstanovalec, ki so sklenili stanovanjske pogodbe za stanovanjske prostore, glede katerih je bil najemnik (užiivalec) utemeljen po določbah zakona o stanovanjskih in poslovnih prostorih (Uradni list LRS šte. 52-324-47) in po določbah pravilnika za izvajanje zakona o stanovanjskih in poslovnih prostorih (Uradni list LRS šte. 24-144-48) in sicer ne glede na to, ali se je vselil podstanovalec v ta stanovanjski prostor na podlagi odločbe stanovanjskega organa ali na podlagi pogodbe, ki jo je sklenil neposredno z najemnikom (užiivalcem). Po navedenih bivega komunalnega ministrstva so za posamezne prazne sobe stanovanjski uradi uradili sledečo prakso: Če je bila posamezna soba izpraznjena, je stanovanjski urad postal najemniku možnost, da si v določenem roku sam izbere podnajemnika, kar je boljše kot da bi mu vsilili povsem tujo osebo, če pa tega ni storil, mu je po preteku roka stanovanjski organ z odločbo odredil podstanovalec. Ne bi bilo prav, da bi sedaj ti podstanovalec, ki je prišel v sobo na podlagi sporazuma z raz- stanovanjske odločbe, bil v slabšem položaju kot tisti podstanovalec, ki je prišel v sobo na podlagi stanovanjske odločbe, zato ker najemnik ni hotel postopljivo sprejeti podnajemnika.

3. Tudi vsi tisti podnajemniki, ki so sklenili podstanovanjske pogodbe do 26. maja 1955, če so bili oddani v podnaje prazni stanovanjski prostori, razen če je bila taka podstanovanjska pogodba sklenjena za natančno določen čas pa pozneje ni bila izrečno ali molče podaljšana za nedoločen čas. Tu gre za ureddet in zaščito takih primerov podnajemnikov, ki so sklenili podstanovanjske pogodbe med uveljavitvijo zvezne uredbe in izdajo republiške uredbe o razdeljevanju in odpovedi stanovanj. Tudi te primere je treba zaščititi zaradi dejanske enakih okoliščin kot so v prvem in drugem primeru.

Vsi ti podstanovalec so torej zaščiteni v tem smislu, da se jim ne more odpovedati razen iz razlogov, ki ustrezajo razlogom iz 60. člena uredbe o upravljanju stanovanjskih hiš. Niso pa na podlagi tega postali užiivalci stanovanja, ker tega republiška uredba ni mogla določiti. So torej enako zaščiteni kot užiivalci, nimajo pa pravic upravljanja.

Se nekaj k izvršitvi te izrečne odločbe. Tovariši, ki obravnavate navedeni članek in ki mu je bila izrečena sodna odpoved, naj bo kar brez bojazni, da bi moral 1. decembra 1955 na cesto. Uredba namreč sedaj določa, da je prisilna izselitev na podlagi odpovedi dovoljena šele potem, ko je užiivalec, sostanovalec ali podnajemnik zagotovljen ustrezno drugo stanovanje, stanovanjski prostor oziroma najpotrebnejši prostori. Če gre torej za odpoved, ki je bila dana brez krivdnih razlogov na strani podstanovalec, mu morajo biti zagotovljeni drugi stanovanjski prostori, vendar ne kakršni koli in kjer koli, ampak drugi ustrezní, enakovredni prostori.

Republiška uredba je torej ureddla dosedanje stanje, ne razširja pa stanovanjske zaščite na vse tiste primere, ki bodo nastali v bodoče. Prevladalo je mnenje, da bi bilo škodljivo za izkorenjevanje obstoječega stanovanjskega prostora, če bi se določilo, da noben najemnik stanovanja ne more brez razlogov odpovedati stanovanju oodnajemniku, če ga je le enkrat sprejel v stanovanje. Tako določilo je v interes samih oodnajemnikov, ker bi se liš sicer vsak branil sprejeti v stanovanje iz bojazni, da bodo trajno ostali v njegovem stanovanju.

France Bučar

Proslava obletnice ustanovitve SKOJ

Trbovlje, 8. okt. V počastitev 36. obletnice ustanovitve SKOJ je bila nocoj v Delavskem domu slavnostna proslava, na kateri so sodelovali člani »Svobode-centra«.

Poziv borcem VIII. Levstikove SNOB

Pripravljalni odbor za proslavo Levstikove brigade vabi vse borce Jurčeve čete, Levstikovega bataljona in Levstikove brigade, da prijavijo svojo udeležbo na proslavi do 15. okt. 1955 na Glavni odbor zveze borcev, Ljubljana, Erjavčeva ulica. Proslava brigade bo 22. in 23. oktobra v Dolenjskih Toplicah. Program proslave bo objavljen naknadno.

Elektrogospodarska skupnost Slovenije

Dnevno poročilo o stanju detoka na rekah in indeksa proizvodnje za 7. oktober.
Srednji dnevni dotok v m³/sek.
Drava, Dravograd 195 (l. 1954 265).
Sava, Moste 8.9 (l. 1954 14.1).
Sava, Medvede 25.2 (l. 1954 53).
Soča, Doblar 34 (l. 1954 56.9).
Indeks proizvodnje v primerjavi z letom 1954 93.

PRODAMO

tovarni avto

»Mercedes«, 3-tonski, v odličnem stanju.
ZITAR, CELJE.

„OLJARNA“

tovarna tehnični olj

L J U B L J A N A

Tovarniška ulica št. 41

sprejme na delo:

kurjača

pri parnem kotlu,

stroj. ključavničarja,

ter

večje število delavcev

za delo pri transportu

in v obratu.

Za podrobnejše informacije se obrnite na

tajništvo podjetja

osebno, pisмено ali telefonično.

Prof. dr. Vladimir Guzelj praznuje 30-letnico dela na kirurgiji

Kirurška klinika je v zadnjih letih slavila že par visokih delovnih jubilejev v vrsti najzastavnejših graditeljev slovenske moderne kirurgije. Včeraj pa so se zbrali v njeni predstavniki o stanju kirurgije za zdravstvo LRS, ljubljanske medicinske fakultete in predstojniki klinike, da se pridružijo kolektiv kirurške klinike k skromni toda topli proslavi 30-letnice kirurškega dela prof. dr. Vladimira Guzelja.

V naši socialistični skupnosti čutimo še prav posebej za svojo kulturno dolžnost, da izrazimo priznanje tvorenemu našim strokovnim vrednoti ob delovnih obletnicah, ki morajo ostati svetli mejniki mlajšim rodovom.

Pred leti je ameriška statistika ugotovila, da je povprečna življenjska doba kirurgov je 45 let. Temu so vzrok izredni napori in koncentracija umstvenih in fizičnih sil. Zato vemo, da pomeni 30 let dela ob operacijski mizi žrtovanje samega sebe in ogromen posej, posebno če ga je kdo opravil s tako vestnostjo in s tolikimi uspehi kot prof. dr. Vladimir Guzelj.

Gorenjska grča iz Skofje Loke, kjer se je rodil 1898 leta, je končal medicino na Dunaju leta 1924, nato pa po končanem študiju leta 1925 prišel za kirurški nož na ljubljansko kirurški odelku pri pokojnem primariju dr. Francu Dergancu, kjer si je osvojil temeljito in razgledano znanje v kirurški stroki. Na mnogih študijskih potovanjih v inozemstvu si je za znanje izpopolnjeval in postal že leta 1932 primarij na tedanjem II. kirurškem odelku, leta 1940 pa šef na istem odelku. Največje odlike dobrega kirurga: neomajna poštenost, neumorna ljubezen do dela in bolnikov ter izredno tovaršstvo do sodelavcev so našle posebej v prof. dr. Vladimiru Guzelju.

Zato ni čuda, da je tak značaj prestal težko preizkušnjo črvt in časten, ko je nastopila usodna in zgodovinska doba slovenskega naroda, med II. svetovno vojno. Z II. kirurškega odelka, ki ga je vodil takrat primarij dr. Vladimir Guzelj je odšlo 3 leta v partizane s zdravnikov, 3 pa v zapore. V letu 1943, in 44. pa je odšlo v partizane še nadaljnji 5 kirurgov. Toda II. kirurški odelok je ostal polnopravna kirurška klinika do konca vojne trdnjava

glitne klinike, na kateri je ostala pod njegovim vodstvom zastava fronte do osvoboditve neomadeževana.

Naša ljudska oblast, ga je leta 1945 na predlog fakultete imenovala za izrednega profesorja kirurgije. Kot tak je desna roka in zasluga predvsem za vzgojo vrste kirurgov, ki so zasedli odgovorna mesta v naših bolnicah.

Poleg strokovne vzgoje je cel generaciji posređoval svoje izredne karakterne vrline, ki so glavna osnova zaupanja med bolniki in kirurgom ter vzor kirurške etike in iskrenega humanizma.

Ob 30-letnici težkega kirurškega dela želimo našemu odličnemu kirurgu še dolgo vrsto let zdravja in uspehov v korist naših bolnikov.

Danes ob enajst uri je kolektiv kirurške klinike v Ljubljani priredil slavnostno, na kateri so mu predstavniki sveta za zdravstvo, zdravniška društva, fakultete, kolektiva in drugi čestitali k plodnemu delu in mu želeli, da bi še dolgo vrsto let sodeloval z njimi.

Poročevalec

UREJUJEJO:

SERGEJ VOŠNJAK
(glavni in odgovorni urednik)
FRANČEK DRENOVČO
(notranja politika)
ALEKSANDER JAVORNIK
(gospodarstvo)
DUŠAN BENKO (zunanja politika)
MILAN ŠEŠO (kultura)
STANE LIPAR (sport)
Za odzgle odgovarja
BORIS KRMAC

OB ROBU DOGODKOV

Most

(Nadaljevanje s 1. strani)

prav te dni na koroške Slovence in lahko zapišemo: že nekaj povojnih let dokazuje, da se pojavlja vprašanje v novi luči, da ga na nov način razume, tomlači in ureditve velika večina prizadeletih.

Na prvem mestu moramo omeniti koroške Slovence, ki so s svojo prizadevnostjo v nakazani smeri vsekar odgovorili na vprašanje, ki jim ga je postavila sodobnost.

Tudi naši narodi, zvesti svoji socialistični poti, so v tej smeri podprli prizadevanja avstrijske republike za neodvisnost: lahko zapišemo, da smo z naše strani vseskrat podpirali in končno v pravkar preteklih dneh z uro iskrenostjo pozdravili uspeh naših sosedov. Kot tretje bi omenili, da so tudi avstrijski državni organi nedavno tega ob podpisu nove državne pogodbe manifestirali nove poglede s tem, ko so s 7. členom mednarodnopravno uveljavili nekatere manjšinske pravice, ki doslej niso bile izražene niti teoretično, še manj pa v praksi v tako tehnični veljavi.

Iz dežele, v kateri žive koroški Slovenci, še vedno slišimo, zdaj — zdaj prav nevarne izbruhne peščice, ki neustojno delujejo proti interesom lastne države. Ti ljudje poizkušajo zastrupljati ozračje in prepričati dobre soseske. Včasih nastopajo z gesli o obrambi nemstva, nato govore o slovenizaciji, končno o vdoru titovskih sil. Njih glasila in posamezniki se ne strajo dolžiti izdajstva ali agentstva tako pasameznike (slovenske in avstrijske ljudi), kakor tudi organizacije, ki pospešujejo sodelovanje med narodoma, ti ljudje se v svoji taktiki niti ne strajo obdolževati višjih predstavnikov avstrijskih oblasti, prav tako pa tudi še danes odkrito odlašajo obveznosti, ki jih dolga članstvo državnih pogodb.

Res je, da so ti ljudje v manjšini — res pa je tudi, da se nam zdi kar neverjetno, kako je mogoče z izgovarjanjem na demokracijo — pod njenim plaščem rušiti jo in estrajno, nemoteno, trdovratno, zlonamerno delovati, kljub opominom organov državnih oblasti, kljub ustavi, ki to prepoveduje, kljub mednarodnim obveznostim; vse to v času, ko so premožne države že o genocidu, ko postajajo pravice človeka tudi izven stare Evrope vsaj še duhovna, če že ne dejanska lastnina milijonov ljudi.

Zato ni slučaj, da sta pojasnjevanje in razlaga 7. člena (o teh določilih so vsekar upravičeni spregovoriti tisti, ki so z njim prizadeti), izvala zaprti omenjeni krogi.

Slišimo, da avstrijski ljudje poznajo te stare pesmi, kajti že dolgo jih ponavljajo klavirni ostanki rjavosrajnikov. Ti poizkušajo širiti svojo misel s pomočjo: sestankov birskih Hitlerjevih vojakov, nadalje preko prošlih pronacističnih organizacij, kakršna je Sudmarka (nje ustanovitelji utemeljujejo, da so morali obnove tako organizacijo zaradi zaščite nemstva in navajajo dobesedno posamezne pravice, ki jih predvideva člen 7. kot vzrok dejavnosti: končno še preko neprestanega ščuvanja raznih zakonitih lističev, ki bližajo partizansko borbo koroških Slovencev (v zadnjih dneh je pozval tak listič k podobnim ukrepom na Koroškem, kakor smo temu priče v primeru »Beneške čete«).

Nekateri ukrepi avstrijskih oblasti, zagotovila odgovornih državnikov na sicer lahko pomirijo; še boljše jamstvo pa je samozavest protinacističnih prvorobcev koroških Slovencev, kajti v njih življenju se danes uveljavlja v celoti teza, ki jo je nekoč lepo izrazil Francoz Renan: »L'existence d'une nation est un plébiscite de tous les jours.« Ta plébiscit pa se izraža danes v polni zavesti zgodovinske vloge pri gradnji mostu — prijateljstva. Demokracijo razpoloženje delovnih ljudi sosednega naroda, ki je iz nedavne ilegitalne zakonske postelje z naci-mom odnesel bridke izkušnje, pa nam je lahko vzpodbuda ob hamletovski prizadetosti, kajti še vedno bi lahko vzklili: »Nekaj je gnilega v deželi Danski!«

Zato pa naj velja ob 35. obletnici: »Kor gradimo most, bodimo pazljivi! Prepričati moramo vsakomur, ki bi kdaj koli in kjer koli želel, na četrtni v najmanjši meri, škodovati zahtevni gradnji, v katero bodo morale vplati svoje sile še generacije obeh narodov, kajti to delo je naša skupna stvar. Drago Druškovici

* Obsto! nekoga naroda je v njegovem vsakodnevem plébiscitu.

BRITANSKI PREMIER PRVIČ V VLOGI LEADERJA

Edenov tour d'horizon

Ob zaključku konference konservativcev v Bournemouthu je podal Anthony Eden pregled domačega in tujega političnega obzorja — Zmeren optimizem, razen glede Srednjega vzhoda

LONDON, 8. okt. (Tanjug). Na zaključku letne konference konservativne stranke v Bournemouthu je predsednik britanske vlade Eden prvič govoril kot voditelj stranke. Britanski premier je poudaril, da so sedaj ne bo nobenih sprememb v vladi. Dejal je tudi, da so v mednarodnih odnosih sedaj težave precej manjše, da pa bi položaj na Srednjem vzhodu lahko postal nevaren. Predsednik britanske vlade je tudi napovedal zmanjšanje britanskih oboroženih sil za 100.000 vojakov. Armado bodo zmanjšali do marca 1958.

Po načrtu vlade za notranjo politiko je Eden poudaril, da je prva naloga premagati gospodarske težave. Med ukrepi, ki jih je predlagal že Butler pred Edenom, so zmanjšanje domačega povpraševanja, povečanje produktivnosti in povečanje izvoza.

Eden je tudi omenil konferenco velikih štirih v Zenevi in dejal: »Nekateri so bili navdušeni nad rezultati Zeneve, drugi so jih imeli za škodljive. Zdi se mi nepotrebno, da bi zavzeli katerega od teh ekstremnih stališč, ker bi s tem pokazali, da ne razumemo tistega, kar je bilo napravljeno v Zenevi, kakor tudi dela, ki je še pred nami.« Eden je dejal, da je prepričan, da bodo razgovori na ženevski konferenci zunanjih ministrov zelo težki. »Nisem pre-

pričan«, je dejal Eden, »toda popolnoma je mogoče, da se bo čez nekaj tednov konferenca končala brez kakršnega koli napredka. Prepričan sem samo, da so mednarodne težave v Evropi in na Daljnem vzhodu manjše kot pred letom dni«.

Po mnenju britanskega ministrskega predsednika je položaj na Srednjem vzhodu zelo resen in da bi utegnili postati nevarni. O vzhodnoevropskih dobavah orožja je Eden dejal, da se bo nevarnost na Srednjem vzhodu močno povečala, ker je začela dobavljati orožje neka velelila. Eden je mnenja, da bi se morale velesile sporazumeti, da se bodo vzdržale takih dejanj.

Po mnenju britanskega premiera obstajajo v svetovni politiki trije elementi, od katerih je odvisen mir, in sicer enotnost Commonwealtha, britansko-ameriško prijateljstvo in enotnost Zahodne Evrope.

Glede razorožitve je Eden dejal, da je prva naloga zmanjšanje napetosti in da je napredek odvisen od vprašanja nemške združitve.

Na koncu svojega govora je britanski premier zadržal pri gošpodarskih vprašanjih Velike Britanije. Med temi je posebej omenil pomanjkanje premoga, za katerega pa je dejal, da bo to vprašanje rešeno, ko bodo atomske centrale zadovoljevale domače potrebe.

Atomska agencija

Razprava o mirolni uporabi atomov se bo nadaljevala v ponedeljek

New York, 8. okt. (AFP). — Razprava o uporabi atomske energije v mirolnih namene, ki se je sinoči začela v političnem odboru OZN, je bila odložena na ponedeljek na posredovanje ameriškega delegata Pastora. Izjavil je, da so ZDA pripravljene, da bo leta 1955 ustanovljena mednarodna agencija za atomsko energijo in upajo, da bo ta ustanova pripadala Organizaciji združenih narodov. Poudaril je, da si bodo ZDA še v bodoče prizadevale, da bi približale dan, ko bo atomska energija služila izključno za blaginjo človeštva. Nato je govoril o pomoči, ki jo nudijo ZDA na področju izkoriščanja atomske energije v mirolnih namene ter dejal, da nameravajo ZDA objaviti podatke o reaktorjih za proizvodnjo energije, kar je bilo do sedaj tajnost.

cija za atomsko energijo tesno povezana z OZN. Načrt statuta agencije, kakršnega so dobile v pregled vse članice OZN, je rezultat razgovorov med osmimi državami: ZDA, Kanade, Velike Britanije, Francije, Avstralije, Južne Afrike, Belgije in Portugalske. Sovjetska zveza je te dni sporočila ameriški vladi svoje mnenje o načrtu statuta.

SOVJETSKI ZUNANJI MINISTER O NEMČIJ

Nobena skrivnost ni...

Izjave generala Seydlitzja, bivšega voditelja nemških oficirjev v sovjetskem ujetništvu so povzročile razburjenje v Zah. Nemčiji

Moskva, 8. oktobra (Reuter). Sovjetski zunanji minister Molotov je sinoči na sprejemu v veleposlanstvu Vzhodne Nemčije izjavil, da ni nobena tajnost, da je Sovjetska zveza na strani Vzhodne Nemčije, kljub temu, da je priznala Zahodno Nemčijo. Molotov je dejal, da gre Vzhodno Nemčijo »po mirolni poti, medtem ko je krenila Zahodna Nemčija po poti remilitarizacije, ki bi mogla povzročiti vojno«.

Sinoči je iz Sovjetske zveze prispela druga skupina 32 Nemcev, ki so bili zaprti v Sovjetski zvezi zaradi zločinov, ki so jih naredili med vojno, ostali ujetniki, ki jih je sovjetska vlada amnestirala, se bodo vrnilo do 20. oktobra.

V nekaterih zahodnonemških listih so posvečili veliko pozornost izjavi bivšega generala Seydlitzja, ki se po vrnitvi iz Sovjetske zveze zavzel za sodelovanje med Sovjetsko zvezo in Zahodno Nemčijo. V zbirnem taborišču Friedlandu je izjavil

novinarjem, da je maršalu Voršilovu poslal pismo, v katerem se mu zahvaljuje za dobro ravnanje z nemškimi ujetniki v taboriščih in dodal, da bo v bodoče delal za razvoj prijateljstva med Sovjetsko zvezo in Nemčijo. Seydlitz je poudaril, da je bil takšnega mnenja že med vojno, ko je pred 12 leti v sovjetskem taborišču osnoval nacionalni odbor in zvezo nemških oficirjev.

Izjava Seydlitzja je naletela na ostro kritiko v delu zahodnonemškega tiska. Adenauerjev »Kölnische Rundschau« piše v

svojem uvodniku, da se Seydlitz moti, če misli, da so Zahodni Nemčiji potrebni generali njegovega kova in nazorov. »Die Welt« je nekoliko bolj zmeren in piše, da je Seydlitzovo mnenje osamljeno ter opudarja, da so drugi povratniki že odklonili njegovo izjavo.

SESTANEK ARABSKE LIGE

Pariz, 8. okt. (AFP). — Predsedniki vlad in zunanji ministri arabskih držav se bodo danes sestali v Kairu. Uradni namen sestanka je proučevanje ameriških predlogov za rešitev palestinskega vprašanja. Toda opazovalci menijo, da bodo na tem sestanku določili skupno politiko na mednarodnem področju.

Napetost na Srednjem vzhodu se je povečala zaradi odločitve Egipta, da bo kupil češko orožje in zaradi ponudb Sovjetske zveze, da bi dobavila orožje drugim arabskim državam.

Predsednik sirjske vlade in zunanji minister Said Gazi je danes z letalom odpotoval v Kairo. 10.000 arabskih beguncev iz Palestine se je pridružilo tistim, ki so včeraj začeli gladovno stavko kot protest proti politiki ZDA na Srednjem vzhodu. Včeraj je z gladovno stavko začelo 60.000 beguncev.

60.000 ljudi v pokrajini Hebron je začelo 12-urno gladovno stavko in znak protesta proti predlogu ameriškega zunanjega ministra o naselitvi beguncev in za rešitev arabsko-izraelskega spora, kakor tudi proti načrtu Johnstona za izkoriščanje voda reke Jordan.

Volilni derby

Djakarta, 8. okt. (Reuter). Po uradnih, toda še nepopolnih rezultatih je dobila zmerna muslimanska stranka Masdžumi takoj po nacionalni stranki največje število glasov. Tretja po številu glasov je sedaj konservativna muslimanska stranka Ulema, četrta pa KP Indonezije.

Rio de Janeiro, 8. okt. (AP). Po današnjih neuradnih rezultatih predsedniških volitev v Braziliji ima največje število glasov 2.101.973 Juscelino Kubitschek, Juarez Távora je dobil 1.847.854, Adhemar de Barros pa 1.729.140 glasov. Od kandidatov za podpredsednike vodi sedaj Goulart, ki je dobil 2.461.811 glasov.

Prodajna poltovorni avto

»FIAT« 1100, nosilnost 300 kg, v brezhibnem stanju, in tovorni avto BUSSING, 3-tonski, v brezhibnem stanju. — Trgovsko podjetje na veliko »Panonija«, Ptuj.

Mesto računovodje

razpisuje solidno podjetje kovinske industrije na Gorenjskem. Pogoji: končana trg. akademija ali nje enaka sola, najmanj 5-letna praksa, po možnosti v kovin. stroki. Ostalo po dogovoru. Prijave vložite v oglasni oddelek pod: »Vesten« 7567/A.

ZENEVA, 8. okt. (AFP). Pomočnik generalnega direktorja mednarodnega biroja dela Abbas Ammar bo uradno obiskal nekatero države Srednjega vzhoda, med drugimi Libijo, Egipt, Jordan, Libanon, Sirijo, Irak in Turčijo.

NOVICE V SLIKI

Pred dvema dneva se je v Firencah končal kongres županov glavnih mest vsega sveta. Na kongresu so sodelovali župani glavnih mest 37 držav. Jugoslavijo je zastopal predsednik beogradskega ljudskega odbora Miloš Minić. Na sliki: Župan Firenc La Pira z župani iz Wichte, Bombaya in Moskve.

ZADEVA S ČESKIM OROŽJEM ZA EGIP

General Ragab v Pragi

»Egipt nikdar ne krši resolucij OZN...« — V Pragi molčijo o Ragabovem prihodu — Foreign Office trdi, da Naser nima točnih podatkov — Allen nše kar zadovoljen

Kairo, 8. okt. (AFP). Egiptovska vlada je objavila naslednje sporočilo: »Izraelski predstavnik je izjavil, da Egipt nadaljuje z napadi na izraelsko ozemlje. Egiptovski blasti demantirajo te obtožbe glede na to, da Egipt nikdar ne krši resolucij OZN in da vedno upošteva ukaze mešane komisije za premirje.«

Predstavnik egiptovskega veleposlanstva v Pragi je sporočil, da je v Prago prispel egiptovski podsekretar general Hasan Ragab. Ragabov obisk je povezan s sporazumom, po katerem bo Egipt dobival češko orožje za bombaž, riž in

druge proizvode. Predstavnik veleposlanstva je kljub temu dejal, da ne more dati podatkov o namenu generalovega obiska, niti o tem, kako dolgo bo ostal v Pragi. General Ragab je prispel v Prago z letalom iz Damaska. Češki tisk in radio ne poročata o njegovem prihodu.

Britansko zunanje ministristvo je demantiralo podatke, ki jih je navedel predsednik egiptovske vlade Naser v govoru 2. oktobra o številu letal, tankov in drugega orožja, ki naj bi ga bila Velika Britanija dobavila Izraelu. V sporočilu Foreign Officea je rečeno, da so »ugotovili, da so podatki polkovnika Naserja enaki neuradnemu sporočilu za tisk, ki ga je objavila v Parizu neka skupina novinarjev. Vsi ti podatki, poudarjajo v Foreign Officeu, so netočni in skrajno pretirani.

Casev v New Delhiju

New Delhi, 3. okt. (Tanjug). Včeraj so se začeli razgovori med avstralskim zunanjim ministrom Caseyem in indijskim zunanjim ministrom Nehrujem. Avstralski zunanji minister, ki se je na povratku iz New Yorka ustavil v Delhiju 3 dni, bo povabil Nehruja, naj prihodnje leto obišče Avstralijo, kjer se bo posvetoval z indijskimi državni in gospodarskimi strokovnjaki pred sestankom držav Colombo načrta v Singapuru.

Indijski politični krogi pa pričakujejo, da bo najvažnejši predmet razgovorov položaj v Združenih narodih, kjer so bandunske države dosegle, da bo na dnevnem redu zasedanja tudi vprašanje Alžira in Nove Gvineje. Avstralija se še posebej zanima za zahodno Novo Gvinejo, ki je sicer pod holandsko upravo; je pa na mej avstralskega dela tega otoka.

Obisk voditelja pakistanske opozicije Suravardija Goj je povzročil v Delhiju presenečenje in nezadovoljstvo. Čeprav je predstavnik pakistanske vlade izjavil, da vlada nima nobene zveze s tem obiskom, so v Delhiju kljub temu mnenja, da stališče Karadžića ni popolnoma v skladu z bandunskimi resolucijami

OBVESTILO!

Sporočamo, da Državna založba Slovenije — telefonska centrala, nima številke 20-656, ker je navedena številka oddana uredništvu »Naša Sodobnost«.

Državna založba Slovenije

Tovarna verig

LESCE PRI BLEDU

razpisuje nasled. mesta:

strojnega inženirja ali tehnika z daljšo prakso, 2 strojnih tehnikov za konstrukcijski oddelek, gradbenega tehnika, finančnega knjigovodje z daljšo prakso v industriji

Interesenti naj pošljejo pism. ponudbe z navedbo dosedanjih zaposlitev na sekretariat podjetja. Nastop službe takoj!

OLJARNA

tovarna tehničnih olj v Ljubljani, Tovarniška 41.

sprejema uslužnostna dela na stružnici, šepingu, rezkalnem stroju in stanci. Interesenti dobijo informacije v tovarni ali telefonično na št. 30-303 int. 17.

Harding premišljuje: »Če sem bil uspešen v Suez, bom seveda uspešen tudi na Cipru.« (Karikatura »Vicky« v »Daily Mirroru«.) (Bralcem ni treba praviti, kdo je zdaj v Suezu...)

Sovjetsko orožje za Saudovo Arabijo

Kairo, 8. okt. (AP). — Predsednik vlade Saudove Arabije Fejsal je sinoči sporočil, da je Sovjetska zveza ponudila Saudovi Arabiji orožje, da pa se njegova vlada še ni odločila glede nakupa.

Veleposlanik Saudove Arabije v Londonu je sinoči objavil sporočilo, v katerem uradno demantirajo obtožbo Velike Britanije, da so osvoboditelji Saudove Arabije skušali podkupiti enega izmed članov mednarodnega sodišča v Zenevi, ki bi moral rešiti spor glede oaze Buraimi. V komunikatu je rečeno, da so obtožbe brez osnove in da so nedostojne. Saudova Arabija tudi zahteva, naj Velika Britanija prekine z grožnjami v krajih pri Buraimiji.

TOKIO, 8. oktobra (AFP). Ogromen zemeljski plaz je pokril vasico Kazamavri, pri čemer je izginilo življenje 12 ljudi.

ITALIJANI IN FRANCOZI SE POGAJAJO S KITAJCI

Zeneva, 8. okt. (AFP). Italijanski generalni konzul v Švicci Ferrero je uradno sporočil, da potekajo v Zenevi kitajsko-italijanski razgovori: že od 30. avgusta t. l.

Pobuda je bila naša s tem, da smo obvestili predstavnike Kitajske, da želi italijanska vlada počasi normalizirati trgovske odnose med obema državama,« je izjavil Ferrero. Italijanski predstavnik je tudi dejal, da je veleposlanik Vang Ping Nan že prejšnji mesec obvestil italijanskega konzulata, da je pekinška vlada sprejela predlog in je predlagala sestanek gospodarskih strokovnjakov.

Sedaj se obe strani posvetujeta glede kraja, kjer bi bil prvi sestanek. Italijanska vlada predlaga Milano, medtem ko Kitajci še niso predlagali ničesar.

Menijo, da bo kitajska vlada predlagala Zenevo.

Današnji sestanek veleposlanikov Italije in LR Kitajske je trajal eno uro 20 minut.

Po sestanku so objavili sporočilo, v katerem je rečeno, da se bosta ponovno sestala v petek, 14. oktobra.

V diplomatskih krogih se je zvedelo, da se v Zenevi posvetujejo predstavniki Francije in kitajske vlade. Doslej se ni moglo ničesar podrobnejšega zvedeti o značaju razgovorov, vendar prevladuje prepričanje, da gre za trgovino.

France Bevk Nekaj misli o mladinski književnosti

»Za mladino je tudi najboljše še komaj dovolj dobro«. Ta izrek smo že stokrat brali v zvezi z mladinsko književnostjo. Ne zdi se mi odveč, da bi ga še enkrat ne ponovili. Vsako mladinsko književno delo mora biti tako, da nudi estetski užitek tudi odraslemu bralcu. Le tako delo se prime tudi otroške duše.

bi pisal za mladino. A kdor ga ima, naj bi posvetil mladinski književnosti čim več svojih sil. Le z dobro mladinsko knjigo bomo lahko zajezili poplavo plaže in fanda, ki se včasih pojavi tudi pri nas. Manj pri nas, kot na našem jugu ali drugod v svetu. Pisati za mladino ni lahko. Miti se, kdor misli, da je to opravek za pisatelja — za-

zastuplja duha in kvari okus. V tem pogledu je še mnogo slabše v tujini. Slabi vplivi škodljive in plehke književnosti za otroke je tako velik, da so se morali nad njim zamisliti tudi starši in vzgojitelji. Beremo o konferencah, na katerih razpravljajo o tem, kako ustvariti in razširiti dobro mladinsko knjigo in slikanico. Razprave in sklepi na teh zborovanjih so hvalevredni. Ali pa bodo tudi učinkoviti, dokler založniška dejavnost sloni na lovu za dobičkom? Knjiga je danes draga — ne samo pri nas, temveč tudi drugod — a starši žrtvujejo vse da z njo ob posebnih priložnostih obdarujejo svoje otroke. To založniški dobro vedo in brez vsake moralne odgovornosti iz vsake vrste plaže kujejo denar. Proti temu je samo eno sredstvo, da bodo starši odklanjali take vrste književnosti in zahtevali dobro knjigo. Ki bo morala nujno tudi založniško dejavnost obrniti v pravo smer.

Nekaj besed o mladinski ilustraciji. O tej se veliko več govori, kot piše. Za mladinsko knjigo je ilustracija nujna ne le zato, ker jo napravi zanimivejšo, temveč ker otroku razlaga in ponazorjuje besedilo. Knjige za otroke naj ilustrirajo umetniki. Pogosto srečujemo ilustracije, ki so otroku nerazumljive in tuje. Ilustracija za otroke naj bo jasna, realistična, dan njegov pogled brez truda uame, za kaj gre in mu ni treba reševati rebusov. Če otroku, ki že pozna živali, pokažemo podobno

zgrešeno, če ilustrator posnema nejasnost in neobčutljivost otroških risb. Izkušnje vem, da otroci odklanjajo take ilustracije. Prav tako, kot bi jih ne privlačile povesti, ki bi bile pisane v slogu šolskih nalog ali zgodbic, ki jih šolarji pošiljajo uredništvom mladinskih listov.

Ilustracija iz Seliskarjeve knjige »Posadka brez ladje«, delo akad. slikarja Iva Seljaka-Čopića

Mladinski pisatelji se ne bojimo, da bi se kdo posmeval našim »staromodnostim«.

Ce se za konec ozremo okrog, smo lahko zadovoljni s trenutnim stanjem naše mladinske književnosti, četudi je v naših mladinskih listih in mladinskih prilogah še vse preveč podpovprečnega. Ni moj namen, da bi koga hvalil, vendar je treba priznati, da je Mladinska knjiga opravila v desetih letih veliko delo, tako glede števila izdaj, saj je izdala knjig za celo knjižnico — kot glede izbire in umetniške opreme. Če primerjamo našo izvirno in prevodno mladinsko književnost s tem, kar so medtem izdali pri drugih, večjih narodih, se nam ni treba sramovati. Nasprotno. Vendar z doseženim uspehom še ne smemo biti zadovoljni. Pri zadetosti naših založb in književnikov, da nudijo mladini najboljše, kar imamo in lahko ustvarimo, mora iti še korak dalje.

Iz mariborske uprizoritve Camusovega »Obsednega stanja«

Ilustracija iz slikanice »Lenček, kuharica«, delo akad. slikarja Gvida Birolle

Včasih slišimo glasove, češ da se današnja mladina ne zanima za književnost. To ne bo točno. Del mladine se res bolj zanima za šport kot za lepo knjigo. Toda to ni samo današnji pojav, tako je bilo tudi v preteklosti. Na splošno je danes med mladino večje zanimanje za književnost, kot je bilo kdajkoli prej. O tem bi lahko veliko povedale naše pionirske in šolske knjižnice. In tudi naše založbe mladinskih knjig. O tem lahko pričajo tudi literarni nastopi mladih književnikov pred nastopnimi polnimi dvoranami mladine, ki s pridržanim dihom poslušajo branje. S pridržanim dihom, če delo ugaša in priklapa. Steer pa je že nekateri mladinski književnik doživel pred tem občinstvom svojo nalostrojno kritiko. Nemir in neupravičenost med branjem sta znamenja, da nekaj ni v redu. Kadar pa mladina spremlja bralca z napeto tišino, s solzami ali smehom, pomeni to največje priznanje. Kdaj ga je doživel, se zaveda, da je najlepše pisati za mladino. Otroci so najhvaležnejši bralci.

Nima vsak pisatelj daru, da četnika. Ali da zrel pisatelj opravi to celo mimogrede, tako za oddih. Tudi dozoril pisatelj mora znati uprati trenutek, da vdahe svoji zgodbi tišino neposrednosti in toplino, s katero svojo snov v preprosti, a vendar v umetniški besedi približa otroku. Včasih obide človeka žalost in jeza, ko bere mladinske spise, ki so bolj otroški kot otroški. Sicer pa take spise mladina odklanja. Ne čudimo se, če rajši kot po njih sega po stripih. Žal, da je pisatelj za mladino v nekem pogledu nehalen, ker je ocenjevano kot manjvredno in ga kritika v večini primerov ne zna pravilno vrednotiti, če ga sploh ne ignorira. Toda vrednotiti ga zna mladina, ta najstrožji kritik, ki sega po njem ali pa ga odklanja. To naj bo smernica in pobuda pri prizadevanju književnikov in založb, da dajo otrokom dobro mladinsko knjigo in tako zajezijo poplavo plaže in fanda.

Ilustracija iz knjige »Salomonovi rudniki«, delo akad. slikarja Milana Bizovičarja

lisice, a je takoj ne spozna, ilustracija ni dosegla svojega namena. Saj tudi povesti za otroke ne pišemo v slogu modernistov. Prav tako se mi zdi

predstavi začet — ali ne. — Marsikdo bi lahko očital tamnim osnovam kritičnega poročanja prazen formalizem. A vendarle drži, da je slog posoda, ki hrani vsebino, in če spreminjamo oblike sloga, spreminjamo tudi obliko vsebine. Tako kot pri posodah: če obliko vrti spreminimo, se spremeni tudi oblika tekočine.

Zelo nazoren primer, da je temu res tako, kaže druga predstava v ljubljanskem Mestnem gledališču. Gre za Leskovčovo dramo »Dva bregova« v režiji Igorja Pretnarja. »Dva bregova« spada v slogovno območje ekspresionizma. Čeprav se ob njej večkrat spominimo Gorkega in Cankarja, je najboljše umetniškemu svetu Bertold Brecht, ki je v tisti dobi že napisal svojo znamenito »Beraško opero«. S tedanjim Brechtom družijo Leskovca precej skupnih potez: svet beraščev, beraški humor, beraške popevke. Nadalje: ljubezenska sentimentalnost (Flore Briga), povezana s kriminalom. Končno

Tak je Leskovčev breg.

Je pa še drugi breg. Leskovca označujejo za ekspresionista, ki leze v realizem. Kdor je obrnil slogovnim problemom prvega desetletja po prejšnji vojski hrbet, vidi lahko v Leskovcu samo slabe

vrste realizem, ki je sem pa tja pomešan z nerazumljivostjo. In če tak človek Leskovca postavi na oder, nastanejo kaj pridi umetniški nesporazumi — in pisatelj »Dveh bregov« se v enem samem večeru spremeni v zelo slabega pisatelja. Vsa namreč lahko ugotovljamo: drama je neenotno napisana, značaj nedosledno izpeljan, svet beraščev od kraja nesmiseln in izmišljen, osnovna ideja drame pa do kraja zabrisana ali celo spremenjena. S temi napakami pa seveda celotna predstava izgubi svoje umetniško poslanstvo.

Mislím, da lahko samo po dveh poteh pridemo do »Dveh bregov«. Na oder ju je treba postaviti z vsemi značilnimi ekspresionističnimi orodskimi sloga — ali pa sedanjo zgradbo drame delno podreti ter na podrtinah dosidati nekaj novega. Tak delovni način uporabljajo Francozi, Angličani in drugi narodi. Uporabljajo ga celo pri prevodih. In tudi pri nas že nekateri bistri gledališki ljudje govorijo, da bi ne bilo potrebno zgraditi na novo samo Leskovca, temveč še celo vrsto starejših slovenskih dramatikov, ki zdaj tičijo v pozabi, pa jim tega ne bi bilo treba.

In če bi bil pri predstavi »Dveh bregov« v Mestnem gledališču rešen slogovni problem ali pa Leskovca preure-

jen za današnjega gledalca, bi tudi režijski talent Igorja Pretnarja prišel do prave rešitve. Kajti Pretnar je v tej predstavi ponovno dokazal, da je eden naših najboljših mladinskih režiserjev. Njegov delo igralci je spoštovanja vredno, njegove režijske domislice pa raznovrstne in privlačne. Ana žalost se ne moremo pokloniti pred njegovim osnovnim prijemom »Dveh bregov«. Zato tudi ne bi bili pravilni, če bi se oddaljili od svojega osnovnega kriterija ter obravnavali igralce ločeno od zahtev, ki jih terjajo Leskovca. Prišli bi namreč do zaključka, da je dovolj svojih stotnih igralških lastnosti ostal avtoritativni zvest edino »Eriga, ostali igralci pa so bolj ali manj bleščeče ubirali druge poti.

Jože Javoršek

Nove knjige in revije

Giovanni Verga: CRNI KRUI IN DRUGE NOVELE. Izbral in prevedel Niko Kuret. Ljubljana, Cankarjeva založba 1955.

Z. Jevtić in E. Stajner: VZHOJNOEVROPSKE DEŽELE. Ljubljana, Cankarjeva založba 1955. Politika knjižnica št. 3.

Dr. Anton Vratuša: PERSPEKTIVE EKONOMSKIH V PRILUŽBENEGA RAZVOJA V JUGOSLAVIJI. Predavanje v Institutu za proučevanje mednarodne politike v Milano, 28. marca 1955. Politika knjižnica št. 6.

Ivan Tavčar: ZBRANO DELO. Peta knjiga. IZZA KONGRESA. Ljubljana, Državna založba Slovenije 1955. Zbrana dela slovenskih pesnikov in pesništev.

Dr. Rastko Vreščak: ISKO Z GORA. Ilustriral in opremil Janez Vidic. Maribor, Obzorja 1955.

H. G. Wells: VELIKANI PRIHAJAJO. Prevredel Rudolf Kresal. Maribor, Obzorja 1955.

POTOVANJE PO VELIKI GABRANILJI. Panoramska zgodovinska francoska proza, z uvodom in izboru Borisa Grabnarja. Maribor, Obzorja 1955.

Karl May: LOV ZA MILIJONI. I. knjiga. 1-4. snopci. Maribor, Obzorja 1955.

Theodor Storm: BULEMANOVA HISA. Prevredel Rudolf Kresal. Ilustriral Slavko Thec. Maribor, Obzorja 1955. Prilavica 41.

France Borko: VIROLICA IN MARJETICA. Ilustriral Gabriel Kolbe. Maribor, Obzorja 1955. Prilavica 42.

MOLCEKA PRINCESA. (Turške narodne pravljice). Prevredla Mirko Čepić in Lojze Maruško. Ilustriral Tinec Praprotnik. Maribor, Obzorja 1955. Prilavica 43.

Gustav Šilh: VZGOJNA SREDSTVA NASE DRUŽINE. Maribor, Obzorja 1955. Knjižnica za starše IV.

Prof. inž. Franc Mikuz: ZLAHTNOSTI IN PASTIRI. Temeljni in metode. Izdala Fakulteta za agronomijo, gozdarstvo in veterinarstvo v Ljubljani. Ljubljana, Knežka knjiga 1955.

Norbert Schluga: REJA ŽIVINE NA PROSTEM. Prevredel inž. Otom Muck. Izdala Slovenska Knežka zveza v Celovcu. Ljubljana, Knežka knjiga 1955.

LETOPIŠ SLOVENSKE AKADEMIE ZNANOSTI IN UMETNOSTI. Šesta knjiga. 1954. Ljubljana, SAZU 1955.

SLAVISTIČNA REVILJA. Casopis za literarno zgodovino in jezik. Ljubljana, Državna založba Slovenije 1955. št. 1-2.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA v sezoni 1954-55. Izdalo Mestno gledališče, Ljubljana 1955.

PUTNIK SLOVENIJA. Programska in Informacija 1955.

ZELEZNINA - Ljubljana. Katalog II. del.

PLANINSKI VESTNIK. Glasilo Planinske zveze Slovenije. Ljubljana, 1955. št. 9.

LOVEC. Glasilo Republiške lovške zveze Slovenije. Ljubljana, 1955. št. 6 in 7.

PIONIR. Izdaja Mladinska knjiga. Ljubljana, 1955-56. št. 1.

L. Guilloux: ANGELINA

Cankarjeva založba je izdala pod skupnim naslovom »Angelina« tri krajše spise zgodovinske francoske pisateljice Louisa Guillouxa. Pričujoča knjiga je naše prvo srečanje s avtorjem, ki si je v tujini pridobil že nekaj lep sloves in ki vzbuja pozornost s svojim živim, stvarnim in prepričljivim pisanjem.

Vse tri zgodbe, »Angelina«, »Delavski dom« in »Tovariši« sodo med pisateljevo zgodnjo dela. Še posebej v »Delavskem domu«, njegovem prvencu, najdemo zato pomanjkljivosti, katerim se kljub nepretencioznemu, uravnoteženemu in vnanje skromnemu načinu pripovedi Guilloux le ni povsem izognil. Nedoločno orisane manj pomembne osebe, ki zaradi številnosti razbijajo enotnost dogajanja, na katerem izključno sloni pripoved, nesmotna gradnja in povezava posameznih poglavij večkrat prav občutno moti. A vendar nam tudi tukaj pisatelj razode nam svojega oblikovanja. Posamezni prizori iz bolnišnice, kjer leži mati, poglavje, v katerem mati išče dela za očeta po hišah itd., so učinkovite in dognane podrobnosti, ki same po sebi izpričujejo pisateljevo izrazno silo.

»Angelina« je pristrčen, preprosto in iskreno napisan roman o dekletu, pravzaprav o njegovi mladosti, od otroških let pa vse do trenutka, ko postane sama mati in ko se tudi zanjo prične resno, vsakdanje in neizbežno življenje. Njena otroška leta spremljajo drdnarje očeto-vega kolovrata, pomanjkanje vsega, razen najnujnejšega v hiši, in tisto vsakdanje, drobno trpljenje, kateremu se ni moglo izogniti. Dogodek, ko brata Henrika aretirajo žandarji, zato, ker se je družil s socialisti v svojem obratu, izpremeni potek njenega življenja. Zaradi posmehovanja in zasramovanja mora namreč mala Angelina iz šole v delavnico, da si bo čimprej lahko sama služila svoj kruh. Tako se tudi zanjo prične kruto in neizprosno življenje. Po očetovi smrti se otroci razbeže po svetu in Angelina ostane sama z materjo, dokler ne odide tudi ta, da se bo bedno preživljala s popraviljanjem dežnikov.

Grenka je ta povest in vendar ni prav nič mračna in utrujajoča. Guilloux je svoje junake — starega očeta Espirita, Angelino, brata Henrika in Charlesa popisal sveže in toplo, da se zavemo težave romana šele ob intenzivno poudarjenem zaključku, v katerem nam v nekaj skopih stavkih prikaže kljub upanju in veri junakov v prihodnost vso usodnost, v katero je ujetno življenje malega človeka.

Novela »Tovariši« je dobrih štirideset strani dolg popis smrti zidarja Ivana Kernevala. Kljub temu, da je stilno nenavadno sorodna obema ostalima zgodbama, jih vendarle po svoji sugestivnosti in dovršenosti daleč prekaša. Ze sama gradnja, s katero stopnjuje pisatelj dogajanje do središča novele, t.j. do zidarjevega obračuna s tovarštem, in nadaljnji razplet — vse do oporoke in smrti, je resnično mojstrska. Med to vnanjo strukturo novele — preproste, jasne in zgoščene stila, gradnja, čutno povsem določno obarvanimi prizori ter med spoznanjem življenja na drugi

Nova gledališka sezona v Parizu

Kakor po navadi, se je nova pariška gledališka sezona začela s ponovitvami iz prejšnjih sezon. Comédie Française je začela sezono v Salle Richelieu z Molièrovim »Georgem Dandinom« in Mussetov »Les Caprices de Marianne«, in ves september igrala dela iz svojega stalnega repertoarja, od »Bacchovih in Cornelije« do »Molièrovih«. Marivauxovih komedij do modernih klasikov, med njimi slovečo enodejansko Julesa Renarda, »Poil de Carotte« in Claudelovo »Marijino Oznajenje«. Druga dvorazna gledališča, Salle Luxembourg, je odprla svoja vrata 7. septembra z obnavitvijo Montherlantove »Port Royale«, drame, ki je imela v lanskem pariški sezoni največji uspeh pri kritiki in pri občinstvu. Za letošnjo sezono so med drugim napovedana dela: Corneille: »Pompejeva smrt«, Peguy: »Jeanne d'Arc in Molière: »Učene žene in »Ljubezen zdravnikov«. Za angleško govoreče občinstvo je gledališče vpeljalo nemotno novost: Robert Russel, gledališki ravnatelj iz Kanade, govori pol ure pred vsako predstavo na kratko o delu, ki bo uprizorjeno.

Med francoskimi dramatikali ki komedijami, ki napovedujejo to sezono, so Marcel Achard, Jean Anouilh, Marcel Pagnol, Michel Duran, André Roussin, Jacques Deval in Steve Passeur. Zelo številne bodo uprizoritve starejših del, iger z Broadwaya, londonskih gledališč v West Endu in od drugod. O Francoskih glas, da hodijo v gledališče predvsem zaradi igralcev, potem šele zaradi dela. Naštetimo zato nekaj slovenskih igralcev in njihove prihodnje vloze.

Ingrid Bergman bo nastopila v Roberta Andersona »Caj in simpatiji«, ki jo je za francoski oder priredil Roger-Ferdinand. Juliette Greco bo igrala v Anastaziji, plemeniti »Zemlja, ki je budo igrali dva čela tedna. Nadaljnji spored za New York napoveduje Beaumarchaisovega

klasikov? Seveda bi bilo napak mizal, da so ti stotični bralcev zdaj zares spoznali Platona in druge mislece. Toda velik uspeh je že to, da so kupili knjige avtorjev, o katerih vedno slišijo in berejo, branje im je potem že razširilo obzorje, temu holi, drugemu manj. Cena je resnično dostopna vsakomur, saj stane 1.90 DM v Nemčiji že zavojček cigaret. Vsekakor stojijo danes Platonova dela na sto letih nemških polih, in kakšen napredek je to, lahko vidimo ob primerjavi z Goethejevimi besedami, ko se je hvalil ali tožil, da pozna osebo ali iz pisem večino bralcev svojih del: bilo jih je okoli dva tisoč.

Dve izdaji pisem

Med knjigami, ki so zadnji čas zbudile v Nemčiji največ pozornosti, je izbor iz pisem francoskega pesnika in misleca Paula Valéryja. Delo je izšlo pri Insel-Verlagu (Wiesbaden, 239 str., 16 DM) v prevodu W. A. Petersa. Pisma izdajajo le malo iz Valéryjevega zasebnega življenja, toliko več pa njegovih misli o številnih vprašanih iz duhovnega življenja, ki sijajo osvetljujejo značilnosti nove dobe v literaturi, posebno francoski.

Manj zadovoljiv je izbor iz pisem F. M. Dostojevskega, ki je izšel z naslovom »Kakor da se zibljo tla nad menoj« pri založbi Der Greif v Wiesbadenu (350 str., 14.90 DM). Pisma je izbral in prevredel medtem že umrli poznavalec Dostojevskega, Karl Noetzel. Čeprav se hvali, da je imel pri rokah celotno rusko dravio, je njegov izbor malo posrežen. Obtežuje ga vrsta malo pomembnih pisem, ki razkrivajo le pisateljevo človeško stisko, medtem ko manjka vrsta znanih dokumentov, tako pisma, ki jih je Dostojevski pisal svojemu bratu neposredno po vrnitvi iz plemstva: sloveče pismo z dne 22. decembra 1849, neposredno potem ko je Dostojevski stal pred sodnim in bil zadnji trenotek pomilosten, na je močno skrbno. Zato si ta izdaja ne more lastiti veljave reprezentativnosti.

Paberki

»Seviljskega brivca«, Mussetovo »Un Caprice« in dve Marivauxovi komediji.

Svojo lastno ameriško turnejo je pripravil skoraj za isti čas tudi sloveči francoski chansonnier Maurice Chevalier. Tudi sicer bo letošnja sezona v znamenju živahne kulturne izmenjave med Francozi in angleško govorečim svetom. Tako bo nova Anouilhovala drama »Ornifle« uprizorjena tudi na Broadwayu s Charlesom Boyerom v glavni vlogi. Giraudouxova drama »Trojanske vojne ne bo« o prevodu Christopherja Fryja bo v oktobru prišla na londonski oder in tam še v New York. Ameriška gledališča so odkupila tudi pravice za »dva francoska« izdajanja del.

Klasiki v velikih nakladah

Nemški založnik Fischer je pred nedavnim presenetil kulturno javnost s sporočilom, da so Pascaleove »Misli« v njegovi ceneni Fischer-Bücherei v nekaj mesecih doživele izredni knjižniški uspeh: 50.000 prodanih izvodov. Enak uspeh je dosegel v dveh mesecih izbor iz Heglovega dela in v nekaj daljši dobi izbor iz Luthrovih spisov, medtem ko je bilo v podoben letu prodanih 100.000 izvodov Platonovih del in skoraj enako število »Psihoanalize« S. Freudu in Barnettove »Einstein in vesolje«. Naj ob tem poudarimo, da ne gre za poljubno pisane prikaze ali orise, temveč za izvirna dela z znanstvenimi komentarji.

V isti zbirki, ki jo prodajajo po 1.90 DM izvod, so izšla tudi dela Sv. Avgustina, Lastolja in Karla Jaspersa; kot izredna izdaja za 2.90 DM je »Ključna Dantejeva Božanska komedija« v novem prevodu Wilhelma G. Hertzsa.

Od kod tako velika uspehi

24.9.-9.10. 1955

1. OBRTNIŠKI VELESEJEM NA GOSPODARSKEM RAZSTAVIŠČU V LJUBLJANI

KORISTITE POPUST NA ŽELEZNICI

25%

GR

Vsak dan nagradno žrebenje

ZA 1.300.000.
 OVČASTANOVAJSKO HIŠO
 Sp. Hrušići, leži na lepem kr-
 ju, dvosobno stanovanje, ter vr-
 ta za 1.300.000.
 DELI HIŠ IN VIL:
 1090 POL HIŠE za Bežigradom -
 1.200.000.
 1195 POL HIŠE v Kozeljci, t.
 polno stanovanje z delo-
 vrta, za 1.400.000.
 1197 POL HIŠE na Korošci-Trat-
 t, t. j. dvosobno stanovanje t.
 nekaj vrta za 1.000.000.
 1261 POL HIŠE na Hraderke
 ulici, t. j. dvosobno stanovan-
 je za 550.000.

RAZPISI

RAZPIS
Upravni odbor Zdravstvenega doma v Crni pri Prevaljah razpisuje mesto zdravniškega splošnega praktičarja kot sešeta Sektorske ambulante v Mežici. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Dopolnilna plača po pravilniku. Stanovanje zagotovljeno. Eventualni drugi pogoji po dogovoru. Prošnje naslovite na upravo Zdravstvenega doma v Crni pri Prevaljah. — R

RAZPIS
Komisija za razpis mest direktorjev pri Občinskem ljudskem odboru Grosuplje razpisuje naslednje mestne upravnike:
1. mesto upravnik »Kino podjetja Grosuplje«;
2. mesto poslovodje »Pekarije Grosuplje«.
Pogoji: pod 1. opravljen strokovni izpit za kinoposrednika z najmanj 6-letno prakso;
pod 2. kvalificiran pekovski mojster s 3-letno prakso.
Kolkovane prošnje dostavite Občinskemu ljudskemu odboru Grosuplje do 20. oktobra 1955.
Komisija za razpis mest direktorjev. — R

RAZPIS
Občinski ljudski odbor Kamnik razpisuje naslednjo delovno mesto: natečajnika oddelka za splošno upravo (referent s srednjim splošno izobrazbo in vsaj 5-letno upravno prakso);
2. natečajnika referenta (gradbeni inženir, vsaj gradbeni tehnik ali gradbeni tehnik z večletno prakso);
3. ekonomista z dovršeno ekonomsko fakulteto in 3-letno prakso ali s srednjo ekonomsko šolo in 3-letno prakso;
4. sodnika za prekrške (pogoj: pravna fakulteta ali sodna praksa) in
5. stenodaktilografa.
Plača po odloku Oblo Kamnik. Pravilno kolkovane prošnje z opisom dosežanih službenih mest vložite osebno ali dostavite tajništvo Oblo Kamnik.
Nastop službe je možen takoj. — R

RAZPIS
delovnih mest v upravi Občinskega ljudskega odbora Ljubljana
1. mesto tajnika občinskega ljudskega odbora;
2. mesto natečajnika oddelka za splošne zadeve in proračun;
3. mesto sešeta pravnega oddelka;
4. mesto upravno pravnega referenta v oddelku za gospodarstvo;
5. mesto sešeta oddelka za prosveto in kulturo;
6. mesto upravnega referenta v oddelku za splošne zadeve in proračun;
7. mesto strojeopisne i. b.
Pogoji:
ad. 1. pravna fakulteta z upravnim prakso;
ad. 2. srednja strokovna izobrazba z upravnim prakso;
ad. 3. in 4. pravna fakulteta s sodno, oz. upravno prakso;
ad. 5. vsaka ali srednja strokovna izobrazba s prakso;
ad. 6. srednja ali nižja strokovna izobrazba z upravnim prakso;
ad. 7. nižja strokovna izobrazba s prakso.
Plača po temeljni uredbi, za referentska mesta tudi dopolnilna plača, za mesta sešeta pa se položajni dodatki.
Pravilno kolkovane prošnje z življenjepisom vložite do 30. oktobra 1955 pri Občinskem ljudskem odboru Ljubljana Center, Kresija, soba 10-1.
Komisija za predpise in organizacijska vprašanja. — R

RAZPIS
Na podlagi 90. člena Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov razpisuje Komisija za razpis mesta direktorja Občinskega ljudskega odbora Cerknica mesto direktorja Zadrugnega trgovskega podjetja v Cerknici.
Pogoji: ekonomska fakulteta z nekaj praksami v komercialni službi ali srednja šola in večletna praksa v komercialni stroki.
Plača po tarifnem pravilniku, oziroma dogovoru.
Pisane prošnje z opisom dosežanih zaposlitve dostavite Občinskemu ljudskemu odboru do 20. oktobra 1955.

Uslužbenci sekretariata Sveta za prosveto in kulturo LRS sporočamo žalostno vest, da je sinoči umrl naš tovariš

VALENTIN KEJŽAR

ki nam bo kot vzorni delavec in najboljši prijatelj ostal v trajnem spominu!

Ljubljana, 8. oktobra 1955.

Delovni kolektiv
Sekretariata SPK LRS

SOLSTVO

Občina zbornica glavnega mesta Ljubljana, prireja v mesecu novembru čevljarjski risarski in priročnovalni tečaj. Prijave sprejema zbornična pisarna do 20. t. m. — S

ZAHVALE

Ob nenadomestljivi izgubi nepozabnega moža, skrbnega očeta in starega očeta

MATIJA VIČIČ
prisrčna hvala vsem, ki ste z nami sočustvovali, ga spremenili na njegov zadnji poti in mu darovali cvetja. Posebno se zahvaljujem njegovim prijateljem in znanecem, ki so ga spremljali do groba, izrekli sožalje ter onih, ki so se ga spominjali na kak drug način. Vsem naša iskrena zahvala.
Smarno pri Litiji, Trbovlje, Ljubljana. — Zalujoci.

Ob izgubi našega dragega

ANTONA BOŽIČ
stavbenika

se spominjamo vseh, ki so ljubemu Tonetu lajšali dneve trpljenja, darovali cvetja, govorniki, njegovih prijateljev in znanecem, ki so ga spremljali do groba, izrekli sožalje ter onih, ki so se ga spominjali na kak drug način. Vsem naša iskrena zahvala.
Smarno pri Litiji, Trbovlje, Ljubljana. — Zalujoci.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom za izrečena sožalja in spretno dragemu pokopniku

JOŽETU HOČVAR
na zadnji poti.
Posebej pa se zahvaljujemo zdravnikom dr. Schrotu, dr. Oršiču ter prtn. dr. Rakovcu za njihovo požrtvovalnost v njegovi bolezni.
Daj še duhovščini, ki mu je lajšala trpljenje ob zadnji uri.
Družina Hočvarjeva.

UMIRANJE

Umrli nam je naša draga skrbna mama, stara mama, taša

MARIJA KRIVEC, roj. KREBS
Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, 9. okt., ob 16. uri na mestnem pokopališču v Celju. Zalujoci otroci.
Celje, Ptuj, Dubrovnik.

Umrli je v 94. letu starosti naša draga mama, stara mama, taša

AVGUSTINA GABRIELČIČ
roj. Makarovič iz Avče
Pogreb bo v Kamniku v nedeljo, 9. okt., ob 16. uri iz hiše dr. Zvokele na Grabnu.
Zalujoci: Klavdija por. Brežak, ing. Janez in Miklavž Zvokele, vnuki: Raske, Zdenko in Nadica, pravniki: Rihard Gorjup in dr. Zvokele Dominik — zeta.
Kamnik, Maribor, 7. okt. 1955.

Po dolgi mučni bolezni nas je zapustil naš dober mož, oče

VALENTIN KEJŽAR
upokojenec
Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, 9. oktobra 1955, ob 16. uri izpred pokopališča na Viču. Do pogreba leži v Jožetovi mrliški vežici na Zalah, Ljubljana, 8. oktobra 1955.
Zalujoci: žena Marija, sinova: Vlado in Stojan ter ostalo sorodstvo.

Naznanjamo žalostno vest, da je umrla naša sestra, teta

MARIJA SPENDOV
upokojenka
Pogreb drage pokojnice bo 9. t. m. popoldne ob 16. uri iz hiše žalosti na farno pokopališče Srednja Dobrava.
Zalujoci: brat, sestra ter ostalo sorodstvo.

Premislila je naša nadvse ljubljena hčerka

MARIJA LAMPIC
Pokopani jo bomo danes 9. t. m. ob 16. uri na pokopališču v Cerknici.
Cerknica, 9. 10. 1955.
Zalujoci: Beno in Angelca ter družini Čebul in Lampic.

MARIBOR

Nedelja, 9. oktobra.
Dežurna lekarna: »Melje«, Meljska c. 2.

NARODNO GLEDALIŠČE
Ob 19.30: Goetz: Hiša v Montevideu. Izven.

KINO
Ptuj: jugosl. norv. film »Krvava pot«.
Murska Sobota: angl. barvisti film »Melba«.

Umetnostna galerija. Danes bo zaključena retrospektivna razstava slikarja Ivana Kosa. Odprta je od 10. do 18. ure.

RADIO
6.—11.15 Prenos sporeda Radia Ljubljana. 11.15—11.35 Oddaja v madžarščini. 11.35—23. Prenos sporeda Radia Ljubljana.

Dežurstvo lekarn v Mariboru:
Ponedeljek 10. okt. 1955. Lekarna »Planinka«, Glavni trg 20.
Torek, 11. okt. 1955. Lekarna »Pri gradu«, Partizanska c. 1.
Sreda, 12. okt. 1955. Lekarna »Student«, Cerkna 18.
Četrtek, 13. okt. 1955. Lekarna »Center«, Gosposka ul. 12.
Petek, 14. okt. 1955. Lekarna »Tabor«, Trg Revolucije 3.
Sobota, 15. okt. 1955. Lekarna »Melje«, Meljska c. 2.

Nedelja, 10. okt. 1955. Lekarna »Planinka«, Glavni trg 20.
Od 9. ure zvečer pa do 6. ure jutraj se izdajajo zdravila na zdravniške recepte napisane istega dne ali noči Lekarna »Center« in »Melje«, sta neprenehoma odprte od 7. jutraj do 7. zvečer.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Ponedeljek, 10. oktobra zaprt.
Torek, 11. oktobra ob 19.30: Masagni: Cavalleria rusticana. Gostuje Maria Boccoli, sopranistka iz Trsta.
Četrtek, 13. oktobra ob 19.30: Cavalleria rusticana. Gostuje Maria Boccoli, sopranistka iz Trsta.
Baranovič: Srce iz lečta. Izven.
Sreda, 12. oktobra ob 19.30: Camus: Hiša v Montevideu. Red A.
Petek, 14. oktobra ob 19.30: Camus: Obsedeno stanje (Kuga). Red B.

Sobota, 15. oktobra ob 19.30: Verdi: Ples v maskah. Gostuje Drago Čuden tenorist ljubljanske Opere. Red LMS-2.
Nedelja, 16. oktobra ob 19.30: Verdi: Ples v maskah. Gostuje Drago Čuden tenorist ljubljanske Opere in Vanda Gerlovič, sopranistka ljubljanske Opere.

Trgovsko podjetje
»SADJE« — KRANJ
razpisuje mesto

računovodje

Pogoj: dovršena srednja šola in vsaj 3-letna praksa, ozir. po dogovoru.

Ponudbe dostavite na gornji naslov.

PISARNIŠKO MOČ

mlajšo, s srednješolsko izobrazbo in obvladanjem strojeopisja, iščemo za čimprejšnji nastop. Prednost imajo moške moči. Pisane prošnje z navedbo izobrazbe in dosed. službovanja pošljite na ETOL, tovarno esenc in eteričnih olj, Celje, poštni predal 130.

VIKTOR KREGAR

višji carinski inšpektor v pokoju.
Pogreb dragega pokojnika bo v ponedeljek 10. oktobra ob 16 iz Nikolajevke mrliške vežice na Zalah, na pokopališču.
Zalujoci: žena Angi Kregar, brat inštr. arh. Rado Kregar, in ostalo sorodstvo.
Prosimo tihega sožalja.

Po dolgotrajni bolezni je v 39. letu starosti umrl naš ljubljeni brat in stric

ADALBERT CVETKO

Pogreb bo v ponedeljek 10. oktobra ob 15. uri izpred pokopališča Vič.
Do pogreba leži v Petrovi mrliški vežici na Zalah.
Zalujoci: sestra Milka s hčerko Sonjo in brat Franci z družino.

IŠČEMO

za takojšnjo kampanjsko akcijo večje število SPOSOBNIH ZASTOPNIKOV (akviziterjev) za teritorij LR Slovenije. Ponudbe s potrdilom o nezakazovanju pošljite v oglasni oddelček »Slov. poročevalca« pod št. 7488-A do 10. oktobra.

ZA TAKOJŠEN NASTOP ZA MESTO

SEKRETARJA

iščemo ekonomista ali pravnika, tovariša ali tovarišico z vsaj triletno prakso, po možnosti v zunanji trgovini. Poleg splošnih pogojev za delo v zunanji trgovini je potrebno znanje vsaj enega svetovnega jezika. Plača po tarifnem pravilniku. Reflektanti naj takoj osebno vložijo pisane prošnje s podrobno navedbo izobrazbe in dosežanj prakse na

»HERMES« — LJUBLJANA, CANKARJEVA 1/II.
Rok do 17. oktobra 1955.

„TOS“
TOVARNA OPTIČNIH IN STEKLOPIHASKIH IZDELKOV
LJUBLJANA, Metelkova 15,

razpisuje mesto

tehniškega vodje
ZA OPTIKO IN MEHANIKO

Pogoj:

STROJNI INŽENIR S 5-LETNO PRAKSO

Ponudbe pošljite na:

»TOS« LJUBLJANA, METELKOVA 15

PRODAMO:

petsedežni osebni avtomobil »Plymouth«,
generalno popavljen

polavtomatsko stružnico »Pittler«
do prem. 50 mm, dolžina struženja 300 mm

nov štedilnik
za večjo kuhinjo

razna uporabljiva okna, vrata in ostali upori material.

Informacije dobite v tovarni »TITAN«, KAMNIK.

Razpis

»BREST, tovarne pohištva in lesne galanterije,
Cerknica, razpisuje po sklepu upravnega odbora

mesto

splošnega zdravnika

za organizacijo ambulante in upravljanje zdravstvene službe v podjetju.

Pogoji: daljša praksa kot splošni zdravnik.

Plača po dogovoru. Komfortno stanovanje za poročenega ali samca zagotovljeno v novi zgradbi.

Ponudbe s krajšim življenjepisom in podatki o dosedanjih zaposlitvi pošljite do 15. novembra 1955 na naslov

»BREST«, tovarna pohištva in lesne galanterije,
Cerknica.

Sport

Kam pa danes za žogo?

NA STADION LJUBLJANE: ob 10. prvenstvena conska tekma Metlac (Zagreb) — Ljubljana s predtekmom ob 8.30.

NA STADION ODREDA: ob 15. prvenstvena conska tekma Trešnjevka (Zagreb) — Odred s predtekmoma in atletski v sporedom ob 8. oziroma 11.30 dalje.

NA IGRIŠČE KRIMA: ob 10. prvenstvena tekma domač lige med Ilirijo in Krimom.

PARTIZAN (BEOGRAD) — LJUBLJANA
Drevi ob 19.30 bo na stadionu v Šiški prvenstvena košarkarska tekma med ekipama beograjskega Partizana in domače Ljubljane.

Ljubljanska vrsta si je zadnji čas lepo popravila položaj v razpredelnici in bi ji njena jutrišnja morebitna zmaga pomagala kar na četrto mesto v tabeli. Sprito tega, da je bila še pred kratkim kandidat za kvalifikacije, je to vzpnilo, ki zasluži vse priznanje. Morda bodo Šiškarji še drevi pokazali, da se ne dajo...

Upajamo, da bo prihodnje usoda naši odpravi milejša.

SPORT V KRAJKEM

Nogometna enajstotica Sport-naga iz Lisbone prispe danes z letalom v Beograd, kjer bo v sredo 12. t. m. igrala povratno tekmo s Partizanom za pokal evropskih nogometnih prvakov.

18-letni angleški teniški igralec Billy Night je v polfinalu teniškega turnirja v Londonu na vstopno presenečenje premagal češkega emigranta in igralca egiptovske Davisove ekipe Jaroslava Drobnega 7:5 (2:6, 9:7, 6:3).

Delegacija Zveze športov Jugoslavije je s predsednikom olimpijskega odbora Bakračem na čelu predsinotnim prispeval v Varšavo. Jugoslovanski športni funkcionarji bodo na Poljskem obiskali nekatere največje športne centre.

EKSPEDICIJA ARARAT
L. 1956

Slovenska alpinistična ekspedicijska, ki se je namenjala preteklitvi mesec povzpeli na vrh ARARAT (5134 m) v Turčiji, je prelozena na

Na podlagi določil Odloka o evidenci zdravstvenega osebja, objavljenega v Uradnem listu FLRJ št. 37 dne 17. avgusta 1955,

POZIVAMO

vse zdravstveno osebje s srednjo in višjo strokovno izobrazbo, zaposleno v zdravstvenih zavodih in ustanovah, ter osebe, ki so dokončale medicinsko, stomatološko ali farmaceutsko fakulteto, oziroma srednjo medicinsko šolo, ki prebivajo na območju občine Celje, da se takoj prijavijo k obveznemu popisu zdravstvenega osebja.

Zaposleno zdravstveno osebje se prijavi za popis pri svojih ustanovah. Nezaposleno zdravstveno osebje oziroma tisti, ki niso v delovnem razmerju, pa se prijavijo 12., 18. in 21. oktobra 1955 v dopoldanskih urah pri Okrožnem higienskem zavodu v Celju, Gregorčičeva ulica 4/I, levo. Pod nezaposlenim zdravstvenim osebjem so mišljeni upokojeni zdravniki, farmacevti, zobarji in medicinske sestre, osebe, ki zaradi invalidnosti ali iz drugih vzrokov niso v delovnem razmerju ter osebe, ki opravljajo privatno prakso.

Ta popis kadra zajema zaradi važnosti njihove službe tudi babice; prijaviti se morajo k popisu torej zaposlene babice in tiste, ki niso v delovnem razmerju. Ob popisu je treba predložiti diplomu, dekret in zadnjo prevečeno odločbo.

Celje, dne 5. oktobra 1955.

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR CELJE
Svet za ljudsko zdravstvo

Kmetijskim zadrugam, trgovskim podjetjem in državnim posestvom sporočamo, da je ustanovljeno novo podjetje

„KRMA“

zadružno trgovsko podjetje za promet s krmili in žitaricami

LJUBLJANA - MOSTE

Kavčičeva 31 a — telefon 30-056

kupuje in prodaja:

vse vrste žitaric, žitnih, mlevskih, stročnih in oljnih odpadkov ter vse ostale kmetijske pridelke

DUŠAN SIMIČ
JE TEŽE UMIRATI

»Da, ubili so nam nekega ranjenca... pa tudi dva konja sta poginila!«
»Tovariša, pomagajta, da ga odnesemo od tukaj!« je rekel Djordje došlim partizanoma. Dvignila so Batosa s tal.
Šele tedaj sta došleca zaslišala Batosovo stokanje.
»Kje je ranjen?« je vprašal eden izmed njih.
»V bedro!«

Nemci so še nadalje na slepo zasipali cesto in od časa do časa metali v zrak tudi rakete. Djordje je z drugimi partizani pobral orožje in telečnjake ubitih Nemcev. Da bi se izognili strelom, so jo udarili povprek skozi gozd. Kmalu so došli kolono lažje ranjenih na konjih, ki so zadnji prešli čez cesto. Eden jih je počakal ob robu gozda, da ne bi izgubili zveze. Ta partizan je odstopil konja Batosu, ki so ga prej naglo obvezali. Čelo kolone je že zašlo v gozd in je bilo precej oddaljeno od njih. Vodil jih je Čerim, ki je dobro poznal pot.

Blodili so dolgo skozi temni gozd in večkrat počivali na zahtevno težko ranjenih, dokler končno niso prišli iz gozda. Tedaj je bilo že bolj vidljivo.

Zora jih je zalotila neke na Medvedjem brdu, neke pred Palanaškim poljem samim. Svitalo se je.

16. POGlavJE

Po kratkem počitku z ranjenci, s katerimi so prišli v Podgrmeč, sta Čerim in Djordje krenila proti vasi, kjer je bila že prej dogovorjena zveza z Ivanom.

Batos, resno ranjen na bedru, je ostal v partizanski bolnišnici v Grmeču. Z njim je ostala tudi Zorka, da bi nahranila otroka in se nekoliko odpočila od prevelikih naporov. Sklenjeno je bilo, da odide k Djordjevi materi, Devi,

ko se odpočije, in da ostane v njeni hiši, dokler ne bo minila ofenziva. Bili so v skriti kotlini Grmeča, sredi najbolj košatega in najstarejšega bukovjaka, ki so ga mogli najti na tej gori. Kolikor ji je v pretekli noči povzročal gozd s svojim hladom neprimlik, toliko sta ji bila sedaj prijetna veliki hlad in osvetojuči vetrič v današnjem soparnem zvezu in vročini, ki je spadal pod goro pritiskala na vasi.

Sedeli so pred bolnišnico, večjo barako, ki jo je covražnik enkrat že požgal, ki pa so jo ponovno postavili. K sreči sovražnik doslej še nikdar ni zalotil ranjenec v bolnišnici, niti jih ni presenetil. Kadar se je pojavila nevarnost, je bilo še vedno toliko časa, da so ranjence prenesli višje na goro in jih nastanili v bunkerjih, ki so bili zgrajeni posebej za ta namen. Bile so to dooro skrite podzemeljske jame, v katerih so ostajali ranjenci ves čas ofenzive in bližnje nevarnosti, dokler se ni sovražnik umaknil z gore in zapustil podgrmeških vasi.

Sedaj je bilo že bolje. Odkar je krenila z bolnišnico, je začela pozabljati na lakoto, ki jo je mučila zadnje dni, tudi živčno si je opomogla. S prenehanjem lakote je dobila tudi mleko. Sestranski otrok se skoro ni ločil od dojke.

»Naj le, naj, ubošček, tudi on se bo popravil!«

Sedeli so na travi. Okoli njih so bile razmetane najbolj potrebne bolniške stvari, raztovorjeni in sestranski konji pa so se pohlepno pasli okoli bukev. Tovarna sedla so ležala tu pa tam prevrnjena kakor osuple želve. Govorili so malo. Po naporni in nevarni poti, ki so jo snoti prehodili, in dobrem obedu, po skromnih bolniških obrokih, so ljudje nekako omrtveli. Vsi po vrsti so molčali, razen nekaj starejših žen iz vasi, ki so prinesle jed in pijačo. Hodile so od enega do

drugega ranjenca, vpraševale, odkod so, iz katere enote in kako je kdo ranjen.

Bilo je tu tudi nekaj prebolelih tifusnih bolnikov, med katerimi je bil težji rekonsvalent. Sedel je ob strani, iskal je večno samoto in razne redke gozdne rastline, s katerimi je skušal poplačati neutешljivo lakoto in zaradi bolezni izčrpani organizem. Suh, v vojaški suknji, ki je bila vsa zmečkana zaradi nedavnega prekuhanja v pari, je spominjal na srbskega vojaka po prehodu čez Albanijo. Takoj po obedu se je nekoliko pomiril. Tik za hrbtno uho je bil na kobilu, na kateri je prišla Zorka in je bila tako mršava in onemčgla, da se je le nekako medlo in z velikim trudom pasla. Ko se je tako polagoma pasla, je prišla k osamljenemu tifusnemu bolniku, ga povohala po hrbtni, dvignila glavo in obstala, zaspano mežikajoč. Bolnik je dotlej sedel in se bavil z majhnimi kamenčki velikosti vrabčjih jajčkov, ki so se znašli poleg njega. Igral se je z njimi kakor otrok. Vohanje kobile ga je zdrnilo iz otroške igre in je obrnil glavo proti njej. Gledal jo je dolgo z izbuljenimi očmi, končno pa je s trudom vstal s tal, stopil h kobilu in jo s kamenčkom med tremi prsti rahlo udaril po senci. Kobilu se skoro ni premaknila z mesta, niti z glavo ni zamajala, kakor da ni občutila teh samo v domišljiji težkega tifusnega bolnika izmišljenih udarcev. Udarjal je še nadalje v kratkih presledkih, zdelo se je, kakor da bi čakal, da se bo kobilu zgrudila. Ponavljal je to neprestano, dokler ni zbudil pozornosti skupine ranjencev.

»Kaj delaš, prijatelj?« ga je vprašal eden izmed njih. pristopil je k njemu. Zdrnil se je in polagoma obrnil glavo proti partizan. Gledal ga je nekoliko časa izgubljeno, končno pa je rekel komaj slišno in s pretrganim onemoglim glasom: